

KADIN DAYANIŞMA KOMİTELERİ

1. KURULTAYI

28-29 AĞUSTOS 2021 | ANKARA

Direndik, dayanışıyoruz!
YARINLARI
KAZANACAĞIZ!

TKP Genel Merkez | Aralık 2021

Adres: Meşrutiyet Mah. Karanfil Sok. No:30/6 Çankaya-Ankara | **Tel:** 0312 417 29 68

Baskı: Şan Ofset Matbaacılık San. ve Tic. Ltd. Şti. Hamidiye mh. Anadolu cd. No.50 Kağıthane İst. **Tel:** 0 212 289 24 24

KURULTAY PROGRAMI

28-29 AĞUSTOS 2021 | ANKARA NHKM

28 AĞUSTOS 2021

08.30 - 09.30	KAYIT
09.30 - 10.00	AÇILIŞ ve DİVANIN OLUŞTURULMASI
10.00 - 11.00	1. OTURUM: KADIN DAYANIŞMA KOMİTELERİ VE KADINLARIN MÜCADELESİ - KDK'ların kurulması ve üstlendikleri sorumluluklar - Türkiye'de ve dünyada kadınların mücadelesi: Dinamikler, olanaklar, tuzaklar
11.00 - 12.00	2. OTURUM: EŞİT YURTTAŞLIK VE LAİKLİK MÜCADELESİNİN ÖNEMİ - Cumhuriyet ile birlikte kadınların kazanımları, son yıllarda elimizden alınanlar - Eşit yurttaşlık ve laiklik mücadelesinin güncelliği
12.00 - 13.00	3. OTURUM: KADINA YÖNELİK ŞİDDET İLE MÜCADELENİN ÖNEMLİ PARAMETRELERİ - Kadına yönelik şiddette pratik faaliyetlerimiz ve hukuk mücadelesi - Mağdur kadın imajı yerine dayanışma ve mücadele güçlü kadının örgütlenmesi
13.00 - 14.00	YEMEK ARASI
14.00 - 15.15	4. OTURUM: KADIN DAYANIŞMA KOMİTELERİNİN DENEYİMLERİ
15.15 - 16.30	5. OTURUM: MAHALLELERDEN İŞYERLERİNE KADIN DAYANIŞMA KOMİTELERİNİN YAYGINLAŞMASI - İşyeri KDK'larının konusu: Ayrımcılık, baskı, ekonomik şiddet vb. - İşyeri KDK'larının ve PE eşgüdümü
16.30 - 17.30	6. OTURUM: KDK'NİN HAZIRLIKLI OLMASI VE KURULTAY SONUÇ BİLDİRGESİNİN OLUŞTURULMASI - KDK'ların temel mücadele takvimi, çalışma gruplarının işlevi, araçlarımız - Kurultay sonuç bildirgesinin kurultay delegelerine sunulması
14.00 - 15.15	BASIN AÇIKLAMASI: GERİCİLİĞE VE EMPERYALİZME KARŞI KADINLAR BİRLİK OLMALI

29 AĞUSTOS 2021

10.00 - 09.30	ÇALIŞMA GRUPLARININ BULUŞMASI Çalışma grupları ilgili başlığa odaklı, planlı ve kolektif bir çalışma yürüterek KDK'nin alanda ufkunu açan, çalışmasını kolaylaştıran araç ve materyalleri hazırlamayı hedeflemektedir. Çalışma Grupları: - Mülteci ve göçmen kadınlar - İşyerinde kadın mücadelesi - Kadına yönelik şiddet - Laiklik mücadelesi ve kadınlar - Kadın mücadelesi tarihi - Propaganda yöntemleri, materyalleri - Kadın ve aile (Pandemi, okullar ve kadın)
---------------	---

1. OTURUM: KADIN DAYANIŞMA KOMİTELERİ VE KADINLARIN MÜCADELESİ

KDK'LARIN KURULMASI VE ÜSTLENDİKLERİ SORUMLULUKLAR

Ekin Sönmez

Değerli dostlar,

Kadın Dayanışma Komiteleri'nin değerli temsilcileri,

TKP Merkez Komite adına bu önemli toplantıyı,

KDK'ların birinci kurultayını dostlukla ve büyük bir heyecanla selamlıyorum.

Partimiz bundan bir yıl önce, Çanakkale'de bir kadın dostumuzun yaşadığı taciz olayı sonrasında, Kadın Dayanışma Komitelerinin ilkinin kurulduğunu duyurdu. Bu adımın tam yeri ve tam zamanıydı. Türkiye'de kadına yönelik şiddetin son yıllarda ne kadar tırmandığını, daha doğrusu kışkırtıldığını gözlüyorduk. Kendimizde buna müdahale etmek sorumluluğunu hissediyorduk. Bahsettiğim dostumuz uzun süre tek başına mücadele

vermek zorunda kalmış birisi, ki bu da bir cesaret örneğidir. Ancak ardından mahallesinde aynı sorunlarla her gün karşı karşıya kalan diğer kadınlarla bir araya geldi. Onun maruz kaldığı kötülüğün hesabını birlikte sorduk. Hem o, hem Çanakkale Kadın Dayanışma Komitesi'ndeki diğer bütün emekçi kadınlar, her geçen gün kendini daha güçlü hissetti.

Çanakkale örneğini başka niceleri takip etti, ve bugün buradayız. Hatırlayalım, KDK'lar partimizin 2020 yılında aldığı bir kongre kararına denk düşüyor. Kongre kararı demek, bunun tüm partililer için bağlayıcı, en merkezi, en öncelikli çalışma başlıklarından biri olduğu anlamına geliyor. Ve bu bizim için asla kağıt üstünde bir karar olamazdı. Bugün burada gördüğümüz tablo, yetmişin üzerinde KDK'nın geçtiğimiz bir yıl içinde kurulmuş olması, tam da bunun ispatıdır. Kaldı ki geçtiğimiz yılın ne tür zorluklarla dolu olduğunu söylememe gerek bile yok.

Burada KDK'ların çalışmalarına ilişkin birçok başlıkta tartışmalar yapacağız. Ülkenin çok farklı yerlerinden, mahallelerden, üniversitelerden kadın dayanışma komiteleri geçtiğimiz bir yılı, o bir yıl içindeki deneyimlerini aktaracaklar. Zorluklara rağmen alınabilen yolu paylaşacağız birbirimizle. Bu somut örnekleri konuşmak son derece değerli. Ben bunlara girmeden birkaç siyasi not düşmeyi önemli buluyorum.

Son günlerde en ufak insani duyarlılığı bulunan herkesin canını acıtan mesele ile başlayayım: Afgan kadınların maruz kaldığı yobazlık, şeriat dayatması,

bir can pazan yaşanması... Burada bu acı dolu tabloyu ayrıntılandırmaya gerek yok, onun yerine doğrudan şunu konuşalım: Afgan kadınlarla dayanışmak istiyor-sak ve bu sözde kalmayacaksa, gerçek bir etkisi olmasını istiyorsak, o zaman gerçekten taraf olmamız gerekiyor. En başta kendi ülkemizde elimizi taşın altına koyacağız. Elini taşın altına koymak demek, Taliban gericiliğinin iktidar tarafından muhatap kabul edilmesine de, Afganistan'ı mahvolmuş bir ülkeye çeviren ABD emperyalizmine ve onun işbirlikçilerine de geçit vermemek demektir. Kendi ülkemize dincilik kisvesi giydirilmesine de, yobazlarla ortak değerlerimiz olduğu saçmalıklarına da karşı çıkmak zorundayız. Türkiye'de ve dünyada, kadın mücadelesi vereceksek, önce laiklikten yana olacağız.

Bugün Afganistan'da mollaların, yobazların dayatmaları yaşanırken, birçok kapitalist devlet, müsebbibi oldukları meselenin sonuçlarını öylece izliyorlar. Bundan önce de Ortadoğu'da, Afrika'da, Yemen'de bu gericiliği izlediler, kadınlara, gençlere, çocuklara yapılan işkenceleri, yirmi birinci yüzyılda ortaçağ karanlığının yaşanmasını izlediler. Elleriyle besleyip büyüttükleri ci-hatçıları halkların başına bela ettiler, korkutup sindirmek, boyun eğdirmek için kullandılar. Bunların yaşanmasının nedeni emperyalizmdir, dahası bunların yaşanmasının nedeni sosyalizmin yokluğudur, biliyoruz. Öyleyse kadın mücadelesi veriyorsak antiemperyalist olacağız, banıstan yana, sosyalizmden yana olacağız. Gericiliğin arka planındaki sol düşmanlığını, emek düşmanlığını unutmayacağız.

Sevgili dostlar, biz kadınlar ırkçılığa mazeret üretmeyiz. Emekçi çocukları arasında düşmanlık, bencillik, dışlayıcılık tohumları ekecek hiçbir düşünce bizim mücadelemizin parçası olamaz. Yanına bile yaklaşamaz. Şu da bir gerçek ki bambaşka geçmişlerden gelen insanlarla kalıcı bir güven ilişkisi kurmak kolay değil. Dayanışmayı büyüttüğümüz kadar iyiye, güzele olan inancımızı, üretkenliğimizi, değerlerimizi de paylaşmalıyız. Öyle kuracağız bu bağları. Irkçılığı, milliyetçiliği, ayrımcılığı saf dışı ederken, bir yandan da dostluk kurmanın yollarını bulacağız. Semt evlerimiz, kadın dayanışma komitelerimiz dayanışma kadar iyi niyetin, dostluğun da yeşertildiği adresler olmalı.

Yine KDK'ların kamuoyunun gündemine soktuğu önemli bir mesele; ülkemizde ortalama birine sorsanız "o da hak mı canım, o bir lüks" diyeceği kreş meselesi. Gücü yeten bakıcı tutar, yetemeyen anneye, babaanneye, teyzeye, halaya, ahlaya, yani ailenin bir başka kadın ferdine bırakır... Ama kreş hakkımızı, çocuklarımızın ve kendimizin en temel haklarından birini talep ederken, somut olarak sahada bunu dile getirirken, kapitalizmin aileye, aile içinde kadına biçtiği rolü de göreceğiz. Bu emeğin evin içinden çıkarılıp toplumsallaşmasının siyasi anlamını da bilmeliyiz. Çocuklarımızı sağlıklı, nitelikli okullara gönderebilmek, sevdiklerimizi güvenilir hastanelere emanet etmek, başımıza yıkılır mı diye korkmadığımız konutlarda yaşamak istiyorsak, bunun nasıl mümkün olacağı üzerine de kafa yormak da bize düşüyor. Demek istediğim, kadın mücadelesi veriyorsak mutlaka ama mutlaka kamuculuktan yana olacağız.

Ülkemizde işsizlik istatistiklerine bile dahil edilmeyen on milyondan fazla ev kadını görünmez kılıyor bu düzen. Ücretli bir işte çalışanları ise düşük ücretler, çeşitli şekillerde yıldırma girişimleri, meslek hastalıkları ya da ahlak bekçiliği, yönelimine, kimliğine, görünüşüne dönük saldırılar, bazen hepsi birden bekliyor. İşsizlik ise her zaman ihtimallerden biri, eğer kadınsanız daha çok... Belki birçok tercihimizi, kararımızı yönlendiren temel gerçek bu hayatımızda. Oysa biz işsizliğin kadın erkek herkes için yasak olduğu, çalışma hakkının kimse tarafından gasp edilemediği bir düzen istiyoruz. Öyleyse kadın mücadelesi veriyorsak, sömürsüz, patronsuz bir dünyadan yana olacağız.

Kadın dayanışma komiteleri gösterdi ki, taleplerimiz için harekete geçerse kazanıyoruz. Ama bunun tersi de geçerli. Hareket etmeyen çürür paslanır, hareket etmeyen içine kapanır, birbirimize dokunmazsak hayallerimizi paylaşamayız. Öyleyse kadın mücadelesi veriyorsak örgütlülüğünden yana olacağız, kolektif siyasetten yana olacağız. Bunun yolu Türkiye'de emekçi halka siyaset yapmayı yasaklayanların, onların önümüze çıkardığı yersiz mazeretlere, onların o mazeretlerini elimizin tersiyle itmektir. "Aman ağzımızın tadı bozulmasın" cılara pabuç bırakmamaktır. Bozulacak ağızlarının tadı. Bunun başka yolu yok. Ama siyaset yapıyoruz diye bir yandan İstanbul Sözleşmesi'nin feshedilmesine karşı çıkarken, diğer yandan "ülkede laiklik sorunu yoktur" diyebilen tutarsızlık da bizden uzak olsun.

İşimiz zor. Ama Kadın Dayanışma Komiteleri'nde mücadele verirken ilham alacağımız örnekler hiç de az değil. Devrim içinde devrim yaratmanın öyküsünü yazmış, dün Batista diktatörlüğüne bugün ABD'nin saldırılarına karşı mücadele eden Kübalı kadınlar var. Faşizme, nazizme karşı direnmiş partizan kadınlar var. Ya da daha güncel olarak kendi ülkelerinde özellikle de katolik temelli gericiliğe karşı kürtaj hakkı için örgütlenen Latin Amerikalı, İrlandalı, Polonyalı kadınları izliyoruz, uzun soluklu ama kazanımla biten mücadeleler örgütleyorlar. Ve elbette, sosyalizmin kadınların hayatında ne büyük değişiklikler yarattığını, kadınların da sosyalizmin kuruluşunu ne kadar ilerletebildiğini göstermiş olan Sovyet kadınlarını, onların öykülerini ilham kaynağı yapacağız kendimize. Sonra arkadaşlar emin olun, gelecekte başkalarına da bizim Kadın Dayanışma Komiteleri'miz ilham kaynağı olacak. Mücadelemizin tarihini inceleyecek olanlar, "Kadın Dayanışma Komiteleri iyi ki kurulmuş, binlerce kadını mücadeleye katmış, o kadınlar olmasaydı, bugün sosyalist Türkiye'yi kuramazmışız" diyecekler.

Ülkemizde de dünyada da gördüğümüz barbarlığa bir saniye daha tahammülümüz yok. Biz eşit, özgür, aydınlık, korku değil sevinç dolu bir dünyayı hemen bugünden istiyoruz. Ertelemeden, oyalanmadan ve aızıyla yetinmeden, bu geleceği istiyoruz. İki hafta sonra, partimizin 101. yaşında yapacağımız mitingin çağrısı budur. Bu mitinge ülkenin dört bir yanından KDK'lar katılmalı ki, bir yıldır verilen uğraşının nasıl bir yankı yarattığını herkes hissetsin, duysun.

Çünkü kadın dayanışma komiteleri çevremize umut veriyor. Şunu da belirtmeliyim ki bu adım daha çok kadının sorumluluk almasına, hak taleplerimizde, eylem-

lerimizde öne çıkmasına da vesile oldu. Her birimizin ihtiyaçlarını birbirimiz karşıladık, birlikte zaman yarattık, birlikte enerji bulduk. Hiçbir kadın mücadele içinde arka planda olamaz, olmamalıdır, eğer böyleyse durup kendimize bakmamız ve nerede hata yaptığımızı sormamız gerekir. Kadın Dayanışma Komiteleri, hayatındaki yoğunluklardan ötürü, daha gerçeği eşitsizliklerin hayatındaki yansımından ötürü mücadeleye istediği katkıyı koyamayan birçok kadın için bir çözüm yarattı. Düşünün, evinde yaşlısı hastası olan, ona bakmak zorunda olan bir kadını, hasta bakım merkezlerinin yaygınlaştırılması bir zorunluluktur fikrine örgütlüyoruz. Bu bir nokta atışıdır, incelikte düşündürmektir. Kapısını başka türlü çalamayacağımız kişilere bu yolla ulaştık. Öyle ki, şimdi bazı mahallelerde çocuklar için, kadınlar için bir şey yapmak isteyenler önce KDK'ların kapısını çalıyor. Sevgili dostlar, işimizi küçümsemeyelim. Bugünün Türkiye'sinde eşitlik ve özgürlük fikrine, laikliğe, adalete, hukuğa, güvenceye en çok ihtiyaç duyan, bu anlamıyla solun taşıdığı değerlere bilinçli ya da bilinçsiz en çok yakınlık hisseden yine emekçi kadınlardır. Partimiz KDK'ları önümüzdeki dönem örgütlenme çalışmalarının en önemli araçlarından biri olarak tarif ediyor. Bunun hakkını vermek de hepimize düşüyor. Bugün 73 olan

KDK sayısının 173 olmaması için hiçbir neden yok. Küçük hedeflerle hareket etmeyelim. Bir kere hedefimiz emekçi halkın bir yansıdır, o da en az. Evet her mevzi değerlidir, yaptığımızın kıymetini bilelim. Ama bu toplantıya geldiysek hepimizin ortak hissiyatı budur diye tahmin ediyorum ki; bize daha çoğu gerek. Bugünden sonra daha çok kadın dayanışacak, daha çok kadın siyaset yapacak, daha çok kadın hesap soracak. Semt evlerimizde köy evlerimizde işçi evlerimizde daha çok buluşacağız... Yaparız.

Biz emekçi kadınlarız. En önce ve sırf bu nedenle kendimize inanacağız. Mücadelemize inanacağız. Devrime inanacağız ve onu gerçekleştireceğiz.

Buradaki her bir arkadaşımızın, dostumuzun ne kadar fedakâr ve çalışkan olduğunu biliyorum. Sizleri kardeşçe kucaklıyorum ve kurultayımıza başarılar diliyorum.

TÜRKİYE'DE VE DÜNYADA KADINLARIN MÜCADELESİ: DİNAMİKLER, OLANAKLAR, TUZAKLAR

Aslıhan Çakaloğlu

Sevgili dostlar, mücadeleciler kadınlar, Kadın Dayanışma Komitelerinin 1. Kurultayına hepiniz hoşgeldiniz.

Dostlar,

Bugün insanlığın sadece eşitsizlikler ve adaletsizlikler ile başı dertte değil, insanlık aynı zamanda bir varoluş sorunuyla da karşı karşıya. Her biri birbirinden önemli, üzücü ve hatta ürkütücü olaylar yıllara yayılmış olarak değil, günlere sıkışmış bir şekilde geliyor. Her yeni güne uyanışımızda yeni bir sorun ile karşılaşyoruz. Yangınlar, seller, salgın, şiddet, geçim sıkıntısı hepimizi derinden sarsıyor. Toplumda felaketlerden kurtulamayacağımıza dair kötümser düşünceler artıyor.

Gerçekten de bilimin ve teknolojinin ilerlemesiyle karşısına çıkan tüm sorunları aşma potansiyeline sahip olan insanlık, bunun aksine kaynaklarını, sağlığını, geleceğini yitiriyor. Neden? Bir avuç asalağın kar hırsı ve rekabeti yüzünden!

Sevgili arkadaşlar, tüm bunlara rağmen bu karanlığın içinde başka birşey daha var. Burada pek çoğumuz yaşamı diyalektik materyalizm ile kavıyoruz. Ve biliyoruz ki diyalektiğin yasalarından

biri de her şeyin karşıtıyla birlikte var olması. Tarih ise karşıtların birbirleri ile süregiden çelişkisiyle ilerliyor. Geleceğimizi sınıflar mücadelesi belirliyor.

Şunu söylemek istiyorum arkadaşlar: Toplumda umutsuzlar var evet. Ama dünyadaki bu geriye gidişinin doğa kanunu olmadığını, kader olmadığını bilenler de var! Bugünümüzün, yarınımızın kendiliğinden kararmadığını, karartıldığını bilenler var. Kapitalizmin yarattığı girişimci bireylere rağmen rekabeti değil, dayanışmayı umursayanlar var! Kendini kurtarmayı değil, toplumun çıkarlarını düşünenler var! Bugün burada bir araya gelenleri, dostlarımızı kastetmiyorum sadece. Ya da bu dünyayı ve yaşamı daha bütünlüklü kavrama imkanı bulanları... Dünya nüfusunun büyük bir çoğunluğu, geçmiş onyıllardan farklı olarak, hayatımızın mevcut dünya düzeni nedeniyle bu hale geldiğinin artık farkında.

Afganistan'da kadınların mahkum edildiği karanlığın tek nedeninin Taliban olduğunu düşünen kalmadı örneğin. Ülkemizde yaşanan göçmen krizinin sorumlusunun göçmenlerden ibaret olduğunu dillendiren kalmadı. Ya da sellerde yitirilen hayatların, iklim krizinin, müsebbibinin doğa olduğunu söyleyen de kalmadı. Böyle düşünen birilerinin hiç olmadığını iddia etmiyorum. Varsa bile biz bu kişilere değdiğimizde, iktidarların kötü niyetinin, beceriksizliğinin, sömürü ve rekabet düzeninin bu karanlıkta önemli bir payı olduğunu tereddüt etmeden kabul ettiklerine dikkat çekmeye çalışıyorum.

Ancak bu kabulde de eksik birşey var, arkadaşlar. Her sorunun bir kriz olarak tanımlandığı ka-

pitalist dünyada eksik olan şey, insanlığın umudu ve değiştirme iradesi. Evet insanların çoğunluğu yoruluyor, çaresiz hissediyor, vazgeçiyor! Ama biz biliyoruz ki; doğrudan bir dayanışmanın içinde yer almadıkları için, birlikte mücadele etmedikleri için, örgütlenmedikleri için böyle düşünüyor, böyle hissediyor. Mücadele edenler, ufak bile olsa bir dayanışmanın parçası olanlar, örgütlü davrananlar daha bugünden değiştirebildikleri şeyleri görüyor ve daha fazlası istemekten, bunun için harekete geçmekten çekinmiyor.

Biz, bu dayanışmanın tadını alanlar, boyun eğmeyenler ve hep daha iyisini, daha gelişkin olanını isteyen kadınlar olarak bugün burada bir araya geldik. Memleketin dört bir yanından gelen çiçeği burnunda Kadın Dayanışma Komitelerinin emektarları olarak katmerli bir emek sömürüsüne, baskı ve şiddete maruz kalan kadınları çaresiz bırakma kararlılığı ile burada toplandık. Bu iki gün, hep birlikte iddialarımızı, hedeflerimizi, araçlarımızı kolektif aklımızın süzgecinden geçireceğiz. Ve sonra yaşadığımız kentlere birlikte edindiğimiz bu birikimle geri döneceğiz.

Sevgili arkadaşlar,

COVID-19 pandemisi bazılarımız için çoktandır açık olan gerçekleri su yüzüne çıkardı. Kadın emeğinin katmerli olarak sömürüldüğünü, kadına yönelik şiddetin siyasetin konusu olduğunu, kamusal hizmetlerin ne kadar elzem olduğunu tüm dünya anladı. Hepimizin bildiğini, yaşadığını burada kısaca tekrar edeyim:

Pandemide zaten az olan kadın istihdamı daha da azaldı. Pandemide işini kaybeden kadınlar, erkeklerin neredeyse iki katı.

Okulların açılmaması ve kamusal kreş hizmetinin neredeyse tamamen ortadan kalkması nedeniyle kadınlar işten ayrılmak zorunda kaldı. Neden? Çünkü bu düzen çocuk bakımının "doğal üstlenicilerinin" özellikle kadınlar olduğunu düşünmemizi sağlıyor da ondan. Pandemide kadınlar evdeki çocuğa, yaşlıya, hastaya bakabilmek için işinden ayrıldı ya da bir kez daha yarı zamanlı ve düşük ücretli işlere yöneldi. Dolayısıyla kadınlar daha da yoksullaştı.

Söyler misiniz, yoksullaşan kadın nasıl kendi kararlarını verir? Nasıl şiddet gördüğü eşinden ayrılma kararı alabilir? Nasıl omuzlarına yüklenen ev işinden, hasta ve çocuk bakımından kurtulabilir, bununla nasıl başa çıkabilir? Bu düzende, tüm bunları yapabilmek için kadınların ekonomik olarak kendilerini güvende hissetmeleri gerekmiyor mu? İşte tüm bunlar yüzünden kadına yönelik şiddet pandemide daha da arttı arkadaşlar.

Pandemide birşey daha oldu; binlerce kız çocuğu okuldan koptu. Çünkü tıpkı sağlık sistemi gibi

piyasanın belirleyici olduğu eğitim sistemi de pandemide çöktü. Okulları bir türlü açamadılar, eşitsizlikler iyice derinleşti. Yoksul ailelerin çocukları aile bütçesine katkı koymak için çalışmaya başladı. Kız çocukları, ev işlerine yardımcı olmak için, geleneksel kadın rollerine bürünüverdi. Ve binlerce kız çocuğu zorla evlendirildi ve çocuk yaşta anne oldu.

Kısaca kadınların on yıllardır emek emek kazandıkları, aylar içinde ellerinden kaydı gitti. Elbette kötü giden her şeyin sorumlusu pandemi değil arkadaşlar. Ama böyle düşünmemiz için de ellerinden geleni yaptılar. İşsizliğimizin, yoksulluğumuzun, artan ev işi ve bakım yükü nedeniyle bozulan bedensel ve zihinsel sağlığımızın suçlusunu pandemi ilan ettiler.

Önce biraz dişimizi sıkmamızı istediler. Olmadı, esnek çalışırsak iş ve aile hayatımızın daha uyumlu hale geleceğini iddia ettiler. Olmadı, neoliberal dönem biterse kapitalizm feraha çıkar dediler. Tüm bunları arkadaşlar, biz başka bir düzen arayışına girmeyelim diye yaptılar. Peki girmedik mi?

Girdik! Pandemiyle birlikte tüm dünyada kadınların talepleri anti-kapitalist bir karaktere bürünmeye başladı. Ne demiştik, her şey karşıtıyla vardır. Kadınların toplumsal statüsündeki hızlı gerileme ve giderek derinleşen eşitsizlikler, kadının kurtuluşu mücadelesinin daha da keskinleşmesi için olanaklar yarattı.

Kadına yönelik şiddet ve kadın cinayetleriyle politize olan kadınlar, adalet taleplerine ekonomik ve sosyal talepler eklemeye başladılar. Demokrasi ile ünlü Avrupa ülkelerinde sadece kürtaj hakkı eylemleri değil, eşit işe eşit ücret talepleri yükseldi. İktidarlar anayasal değişikliklere zorlandı. ABD'de siyahların ayaklanmasında, Hindistan'da işçi-köylü eylemlerinde, Amazon gibi dev ticaret şirketlerinde yapılan grevlerde, İtalya'da sağlık emekçilerinin, Yunanistan'da eğitim ve turizm emekçilerinin direnişlerinde, kadınlar toplumun dinamik ve hareketli kesimleri olarak öne çıktılar.

Ülkemize bakalım sevgili arkadaşlar. Birbuçuk yıldır sürmekte olan pandemide sokağa en çok kimler çıktı? Pandemiye fırsat bilip grevlerimizi, mitinglerimizi yasaklamak istemelerine rağmen kimler durdurulamadı? İktidara geldiklerinden beri gericilerin ayaklarına dolanan biz kadınlar tabii ki!

Defalarca sokağa çıktık, bildirilerimizi dağıttık, davalara katıldık, dayanışma etkinlikleri gerçekleştirdik. Kadına yönelik şiddetle mücadelede asla gerisine düşmek istemediğimiz İstanbul Sözleşmesini yürürlükten kaldırmaya kalktılar. Kaldırdılar da. Ama biz "Cumhurbaşkanlığı kararı mı?" "Alın size kadınların kararları" dedik. "Biz kararımızı verdik, bunları herkese anlatacağız" dedik, anlatıyoruz da.

Sevgili arkadaşlar pandemide bir gerçeğin daha

farkına varıldı. En temel sektörlerde, eğitimde, sağlıkta, sosyal hizmetlerde, gıda sanayinde en çok kimler çalışıyordu? Kadınlar! Biz eğitiyor, biz bakıyor, biz besliyorduk. Büyük insanlık bunu pandemide idrak etti arkadaşlar. Ama tabii patronların iktidarı yine boş durmadı. Bizi alkışlattılar; vicdanlarını da rahatlatmak için. Anneliği yine yücelttiler. Ve kutsal görevlerimiz için bize göklerden yer ayırdılar. Ama biz göklerde değil, yeryüzünde yerimizi istiyoruz. Yeryüzünde eşitlik istiyoruz, özgürlük istiyoruz. Sıkıştınldığımız köşelerden çıkmak, yaratıcı enerjimizi insanlığın gelişmesi için harcamak istiyoruz.

Yıllardır, kadın mücadelesini kimlik mücadelesine sıkıştıran feministlerin bazıları da bu gerçeklere daha fazla kör kalamadı arkadaşlar. Özellikle kadının mağduriyeti üzerinden belli bir kapsayıcılığı olan kadın örgütlerinin bazıları, toplumsal adalet talebine sınıfsallık katmak durumunda kaldı. Bazıları diyorum çünkü yekpare bir feminizmden, kadın hareketinden bahsetmek mümkün değil biliyorsunuz.

Yine de açık ki, pek çok başlıkta farklı talepleri olan kadın mücadelesinin, eşitlik talebi giderek daha fazla öne çıkmaya başladı. % 99 için feminist bildirgeler, sınır-ötesi feminist manifestolar, bakım manifestoları kaleme alındı. Bunların hiçbirisi bir altüst oluş ya da doğrudan bir düzen değişikliği talebini öne çıkarmıyor. Ama arkadaşlar kadın mücadelesinin antikapitalist karakteri kesinlikle güçlendi. Bu yanıyla da düzen içine hapsolması riski azaldı. Bizim için önemli olan da bu! Çünkü tam da burda kadının kurtuluşu mücadelesinin yolunu sınıf mücadelesi ile birleştirmek sorumluluğumuz var! Bunun araçlarını geliştirme zorunluluğumuz var.

Çünkü bize göre kadın sorunu erkek sorunundan ibaret değil. Ve işte pandemi ile daha açık hale gelen de bu: Giderek derinleşen cinsiyetler arası eşitsizliklerin, artan kadına yönelik şiddetin, kadının üzerindeki baskının, çifte sömürünün nedeni çok açık ki kapitalizm, sınıflı toplum.

Bizi ABD'nin başkan yardımcısının, Avrupa Konseyi başkanının, Yeni Zelanda başbakanının, düzen muhalefeti liderlerinin ya da bilmem hangi şirketlerin CEO'larının kadın olması hiç ilgilendiriyor arkadaşlar. Biz kapitalizmin neden kadın figürleri sahaya sürdüğünü çok iyi biliyoruz. Ya da kadın muhalefetine kimlik siyaseti ile örülmesinden iktidarların aslında neden memnun olduklarını. Ortaya çıkan bulanıklık kapitalizmin ömrünü, patronların iktidarını uzatıyor da ondan!

Dostlarım,

Bugün bizim için gasp edilen haklarımızın yeniden kazanılması, laiklik mücadelesi, gericilik

karşılığı, anti-emperyalizm ve tüm insanlık için elzem olan dayanışmanın örgütlenmesi çok önemli. Örgütlediğimiz dayanışma bazen bir hayatını kurtarıyor. Bazen birkaç çocuğun karnını doyuruyor ya da sadece mutlu ediyor. Takip ettiğimiz davalarda yarattığımız baskı ile failer cezalandırılıyor. Olmazsa, kapitalizmin adaletsizliği teşhir ediliyor. İfşa ise sistemin ifşası arkadaşlar! Kadın dayanışma komiteleri işte bunu örgütlüyor.

Şunu çok iyi bilelim; imkansız olan, akıl dışı olan bu düzenin değişmesi değil, bu düzenin sürmesi! Çünkü istikrara kavuşması, adaletli olması artık asla mümkün olamayacak olan kapitalizm gelişmenin ve ilerlemenin önündeki en büyük engel. Ve insanlık ilerleyecek arkadaşlar, bazen geriye düşse bile ilerleyecek!

Çok değil bundan 100 yıl önce seçme seçilme hakkımız, okula gitme ve meslek edinme hakkımız, çalışabilme hakkımız için mücadele ediyorduk. Bunların hepsini kazandık. Bazı coğrafyalarda daha fazlasını kazandığımız da oldu. Elimizde nasıl yaparsak ilerleyeceğimize, ne yaparsak kaybedeceğimize dair muazzam bir bilgi var. Onlarca mücadelenin tarihsel deneyimi var. Feyz alacağımız direnişler, tarihsel figürler var!

Ve önümüzde ise kazanacağımız bir yıl ve değiştireceğimiz bir dünya var!

Hepimize bu zorlu, ama bir o kadar da heyecan verici kavgada başarılar diliyorum.

DİRENDİK, DAYANIŞIYORUZ, YARINLARI KAZANACAĞIZ.

2. OTURUM: EŞİT YURTTAŞLIK VE LAİKLİK MÜCADELESİNİN ÖNEMİ

CUMHURİYETLE BİRLİKTE KADINLARIN KAZANIMLARI VE SON YILLARDA ELİMİZDEN ALINANLAR

Fatma Pınar Arslan

Merhaba arkadaşlar,

Kadın Dayanışma Komitelerimizin 1. Kurultayı'nı selamlıyorum.

Bu oturumda eşit yurttaşlık ve laiklik mücadelesi-nin kadın mücadelesi açısından ne anlama geldiğini konuşmaya çalışacağız.

Esasen eşit yurttaşlık ve laiklik konuları yeni konular değil; 19. yüzyıldan itibaren kadın mücadelesinin en önemli başlıklarından biriydi. Ve hem dünyada hem de Türkiye'de bu alanlarda çok önemli kazanımlar elde edildi. Kadınların eşit oy hakkı mücadelesi, daha iyi koşullarda çalışma ve eğitim alma mücadelesi, aslında toplumsal hayatta erkeklerle eşit yer alma mücadelesinin birer parçasıydı. Bu mücadeleler, burjuva devletlerini bir takım ilerlemeleri gerçekleştirmek zorunda bıraktı.

20. yüzyılda reel sosyalizmin deneyimleri ve dünyadaki prestiji, kadın mücadelesinin sınırlarını genişletti. Biçimsel gelişmelerin, devlet yönetimi ve hukuk alanındaki değişikliklerin ötesinde, toplumsal alanın dönüştürülmesi konusunda adımlar atıldı.

Ancak, 20. yüzyılın sonunda yaşanan liberal gericilik dönemi, kadın mücadelesi açısından belki 50 yıl, belki 100 yıl önce kazanılan konuları tekrar tartışmalı hale getirdi. Kısa ve net bir şekilde söylemek gerekirse, liberal ideoloji ile desteklenen dinci gericilik, bizi neredeyse 100 yıl geriye götürdü.

Oysa Cumhuriyet ve burjuva devrimleri hem dünyada hem de Türkiye'de kadınlara çok fazla şey kazandırmıştı. Cumhuriyet kurulmadan önce, Osmanlı kentli aydınının gözünde kadınların toplumsal hayattaki yeri, özlenen toplumsal değişim için önemli bir mücadele başlığı idi. Kendini romanlarda, sanat eserlerinde gösteren bu değişim isteği, kadının olmadığı bir toplumsal gelişimin işe yaramayacağı fikri üzerine kuruluydu. Kadınlar hareket etmeye başlamışlardı. Osmanlı'nın son yılları, kültürel alanda olduğu kadar siyaset alanında da kadınların yavaş yavaş öne çıkmasına şahitlik etti.

Cumhuriyet devrimi, her alanda olduğu gibi bu alanda da köklü değişimler gerçekleştirdi. Türkiye'de modernleşme, burjuva ulus devleti eliyle yürütülen bir

süreçti ve dinin toplumsal yaşamı belirlemesinin önüne geçilmesi sürecinde, kadının toplumsal yaşamdaki yeri, önemli bir simge haline geldi. Cumhuriyet kendisini, her mesleği yapabilen ve her alanda görünür olan kadınlar imgesi ile özdeşleştirdi. Bu imge, yeni kurulan Cumhuriyet'in, Cumhuriyet ideolojisinin, kültürünün en önde gelen unsurlarındandı. Unutmayalım ki, bu birikim, bizim açımızdan çok önemli bir başlangıç noktasını oluşturuyor.

Eşit yurttaşlık, Cumhuriyet'in kadına kazandırdığı önemli bir haktı. Modern Türkiye'de Cumhuriyet'in yurttaşlık tanımını, kadına hukuk karşısında eşitlik tanıdı ve bunun toplumsal yansımaları da elbette oldu. Medeni Kanun'un düzenlenmesi sayesinde, kadın ilk kez aile yaşamında haklara sahip oldu. Örneğin, boşanmak, kadınlara bir hak olarak tanımlandı. Elbette kanun düzenlemeleri toplumu tek başına dönüştürmeye yetmez, ancak bu düzenlemeler, üstüne basabileceğimiz bir zemin yarattı.

Diğer yandan, modernleşmenin kadına sağladığı ilerleme ve toplumda verdiği rol, iki açıdan sınırlı kaldı. Birincisi sınırlama sınıfsaldı. Gerçek anlamda bir ilerleme sağlanması için, toplumu oluşturan milyonların üretim süreçlerine katılımlarında, bunun karşılığında elde ettikleri yaşam koşullarında ve sahip oldukları kendini gerçekleştirme imkanlarında köklü bir değişiklik olması gerekirdi. Ancak Cumhuriyet, burjuvazinin kadınları ve kentli çalışan kadınlara daha fazla etki eden, diğer yandan kent merkezlerinden uzaklaştıkça ve maddi gelir ve yaşam koşulları kötüleştikçe şiddeti ve etkisi de azalan bir dönüşüm sundu. Maddi koşulları değişmeyen ya da sınırlı olarak değişen insanların düşünceleri de ancak sınırlı olarak değişebilirdi. Kadının toplumdaki yerinin sağlanlaştırılması ve kadınla erkek arasında gerçek bir eşitlik sağlanması için gerekli süreç Cumhuriyet burjuvazisi tarafından

zaten öngörülmemiştii ve gerçekleştirilmedi.

İkincisi, Cumhuriyet modernleşmesi toplumsal cinsiyet rolleri üzerine pek bir şey söylemiyordu. Kadının toplumsal hayata katılımı, cinsiyetsiz bir şekilde gerçekleşmişti. Kadın, hep bir yüceltici sıfatla anılıyordu: yoldaş, kardeş, öğretmen vs. Aslında Cumhuriyet modernleşmesi, kalkınmanın ihtiyacı olan iki şeyi yapmak için, hem işgücünü sayısal anlamda arttırmak hem de toplumsal bir itki yaratmak için kadını göreve çağırdı. Ancak ilerlemenin sınırlarını da çizdi. Kadının aile kurumunun temel yapı taşı olması konusunda farklı bir anlayışı desteklemedi.

Bu eğilimin dışında kalan tek gelişim döneminin, reel sosyalizm deneyiminin tüm dünyada prestijini arttırdığı ve sol siyasetin, sınıf siyasetinin yükseldiği dönemlerde gerçekleşmesi tesadüf değildir. İşçi sınıfı siyasetinin yükseldiği yıllarda, kadının toplumsal yerine dair giderek daha kapsamlı eleştiriler ortaya çıktı; kadınların siyaset alanında, işyerinde, kent merkezinde gerçek öncüler hale gelmesinin önü açıldı.

Ancak, bu dönem ne yazık ki uzun süremedi. Başta da söylediğim üzere, 20. yüzyılın sonunda açılan gericilik dönemi, kadın mücadelesinin sol siyasetten uzaklaşmasının ve liberal ideolojilerin etkisi altında bir nevi gericileşmesinin de başlangıcı oldu. Toplum bir bütün olarak gerici ideolojinin etkisi altına girerken, bu alanda da gerileme yaşanması kaçınılmazdı.

Gericileşme derken neyi kastediyoruz? Cumhuriyetin kazanımlarının önemsizleştirilmesini. Bu dönemde, Cumhuriyet aydınlanmasının ve toplumsal gelişimin eksik kaldığı noktalara vurgu yapılırken, bir birikimin ve kazanımların neredeyse toptan reddedildiğine şahit olduk. Sonuç, gerici ideolojinin Cumhuriyet'le hesaplaşmasında, kadınların aleyhine çıkan sonuçların önüne geçilememesi oldu.

Liberal ideoloji, bu dönemde dinci gericiliğin payandası oldu. Kadının toplumsal alanda görünür olmasından rahatsız olan dinci gericiliğin "mahrem" kavramı, özel alan gibi kavramlarla kadın hareketlerinin gündemine sokuldu. Cumhuriyet aydınlanmasının kadını toplumsal hayata sokmak konusundaki başarısına saldırının payandası, "bireysel özgürlükler" lafıyla liberal ideoloji oldu. Oysa dinci gericilik, toplumu bir bütün olarak değiştirmeyi planlıyordu ve planlarında son derece sinsiydi. Kadınların "bireysel özgürlüğü" diye pazarlanan şey, evinden çıkamayan, çıkarsa şiddeti, tacizi göze almak zorunda kalan kadınlar oldu.

Sonuçta, bizi 100 yıl geriye götüren bir toplumsal dönüşüm adım adım uygulandı. AKP döneminde, toplumsal hayatta dinin etkisi arttıkça, kadına yönelik şiddeti meşrulaştıran söylemler arttı; kadınların aile içinde erkeğe tabi olduğu yönündeki söylemler normalleşti. Hukuk alanında korunan kazanımlar anlamsız hale geldi; boşanmak isteyen, kendi hayatını kurmak isteyen kadınlar, AKP'li siyasetin cesaretlendirdiği şiddetin hedefi haline geldi. Hukuk alanında, haklar alanında da ayağımızı bastığımızı belirttiğimiz zemin, yavaş yavaş elimizden alındı. Örneğin, imam nikahı tekrar resmi olarak gündeme getirildi. Bugün, bu zemini kaybetmiş olmanın sancılarını yaşıyoruz. Ancak, bu sancının içinden, bu durumu kabul

etmeyen milyonların tepkisi ve mücadelesi büyüyor.

Şimdi yepyeni bir dönemin içindeyiz. Bir yandan yüz yıl önce gündeme gelmiş bazı hakları kaybetmeme çabasıyla, bir yandan da dinci gericiliğe yönelen nefretin yükselişine tanık oluyoruz. AKP'de cisimleşen dinci gericilik ve liberalizm, kadınların son yıllarda kaybettiği her şeyin sorumlusu olarak öne çıkıyor ve bu nefretin hedefi haline geliyor. Liberalizmin dinci gericiliğin yükselişine verdiği destek herkesin aklında. Liberalizmin bu alandaki meşruiyet kaybı bize büyük olanaklar sunuyor.

Geçtiğimiz yüzyılın reel sosyalizm deneyiminden sonra ilk kez ve ülkemizde de bu kadar büyük kapsamda ilk kez, emekçi halkın gündemleri ile kadınların eşitlik ve özgürlük mücadelesinin birbirine bu kadar yakın olduğunu deneyimliyoruz.

Türkiye siyasetinde emekçi gündemine odaklı, laiklik ve eşit yurttaşlık söylemlerini öne çıkaran bir kadın mücadelesine ihtiyaç ve böyle bir mücadelenin meşruiyet alanı giderek büyüyor. Bir yandan, bu alanda liberal söylemler giderek gerçeklikten kopuk, adeta meczup bir hale geliyor. AKP rejiminin gerçekleri karşısında, hem emeğe saldırının, yoksulluğun hem de günlük yaşamı çekilmez kılan her türlü zorluğun, kısıtlamanın, hükümetten gelen her türlü baskının karşısında, an-lamını kaybeden liberal söylemler giderek daha fazla tepki görüyor.

Türkiye'de kadınlar artık giderek farkına vanyorlar ki, AKP'li 20 yılın sonunda karşımızda şu gerçeklik var: yurttaşlık hakları ve la-

iklik mücadelesi, günlük yaşamımızı devam ettirebilmemizin temel gerekliliğidir.

Bu gerekliliğin farkına varmak, varanları örgütlemek, bu gericilik döneminin sonunu getirecek bir mücadele ortaya çıkaracaktır. Cumhuriyet'in bize kazandırdıklarının ve dinci gericiliğin kaybettirdiklerinin hesabını sorarken, daha fazlasını istediğimizi de unutmayacağız. Cumhuriyet aydınlanmasının sınırlarını gördük, dinci gericiliğe verilen tavizin sonuçlarını da gördük.

Gördük, ve bu nedenle ne istediğimizi de, ne istemediğimizi de biliyoruz. Eşit ve özgür bir ülkenin, emeğin sömürülmediği bir ülkenin, hayatın her alanında var olan kadınları olmayı istiyoruz. Gerçek bir toplumsal dönüşümün önde gelen parçası olmak, hak ettiğimiz ülkenin kurucuları olmak istiyoruz. Tavizsiz bir laiklik ve eşit yurttaşlık mücadelesi ile, emeğimizin sömürülmemesi için verdiğimiz mücadele ile, hak ettiğimiz ülkeyi kuracağız. Bizden aldıklarını geri almakla kalmayıp, daha iyisini biz kuracağız.

Hepinizi tekrar selamlıyorum, iyi bir Kurultay diliyorum.

EŞİT YURTTAŞLIK VE LAİKLİK MÜCADELESİNİN GÜNCELİĞİ MÜCADELEMİZ AÇISINDAN NEREYE OTURUYOR?

Serap Emir

Sevgili arkadaşlar,

Başlığımız laiklik, eşit haklar. Diyebilirsiniz ki, bunlar en temel meseleler, konuşacak ne var? Keşke durum böyle olsaydı.

Laikliğin öneminin son yıllarda giderek daha fazla hissedildiği, anlaşıldığı doğru, hele Afganistan'da olan bitenden sonra hemen herkesin laikliğin kendilerince kıymetini anladıkları da söylenebilir belki. Fakat durum böyle değildi. Uzun süre böyle olmadı. Bugün bile "aslında laiklik önemliymiş" diyenler, esasında bizim anladığımızı, savunduğumuzu değil, bambaşka bir şeyi dile getiriyor. O yüzden hep birlikte düşünmemiz, konuşmamız lazım. Çünkü, sanıyorum hepiniz katılırsınız, önümüzdeki dönemde laikliğin de, eşit haklar meselesinin de en temel konularımızdan biri olacağı ortada.

Şuradan başlayalım: Laiklik kadınlar için, bizim için yaşamsal. Peki... Peki ama, gerçekten niye yaşamsal? Eğer laiklik, kimilerinin iddia ettiği gibi basitçe "din işleriyle devlet işlerinin birbirinden ayrılması"ysa, bunun kadınların yaşadığı zulümle ilgisi ne? Diyelim ki Diyanet İşleri kapatıldı, Erdoğan'ı da Kılıçdaroğlu'su da her ağızlarını açtıklarında din referanslı şeyler söylemeyi bıraktı... Kadına şiddeti reva gören, laf dinlemediğinde bir tokat atmanın yerinde olduğunu düşünen gerici kafa yapısı ortadan kalkacak mı? Tecavüze uğrayan kızın "bari namusunu kurtarsın" diye tecavüzcüsüyle evlenmesinin suçu ortadan kaldıracağını düşünen hakimler savcılar birden akıllarını başlarına mı toplayacaklar? "Kadın kahkaha atmasın", "hamile kadın sokağa çıkmasın" diyen bakanı milletvekili hapse mi tıklacak? Bunların hiçbirisi olmayacak.

Uzun süre birileri aksini söyledi. Laikliğin baskı demek olduğunu, muhafazakarların mağdur edildiğini, laiklik savunulsa bile aşırıya kaçılmaması gerektiğini vaaz etti. Şimdi Taliban'a bakıp "Bu nedir yahu ortaçağda mıyız" demelerine bakmayın, bugün öyle diyenlerin bir kısmı, dün AKP'yi savunuyordu kıyasıyla.

Bizim anladığımız laiklik bu değil. Mücadelemiz de bu değil. Laiklik, toplumsal yaşamın örgütlenmesinde hiçbir dinsel referansın gücünün olmamasıdır. Mesele sadece Tayyip'in dinci lafları değil yani, adamın biri şort giydi diye bir kadına saldırmaya kalktığında ona haddini bildirebilmektir aynı zamanda. Zorunlu din dersi kaldırılmalı, tamam, ama kimse de kalkıp kız çocuklarının "dinimize, geleneklerimize, göreneklerimize göre" nasıl analar olması gerektiğine dair nutuk çekemesin. Biz başından beri laiklik dendiğinde bunu anlıyoruz, yıllardır bunun mücadelesini veriyoruz. Şimdi 20 yıllık AKP iktidarından sonra, sanki ülke-

mizde de benzerleri yıllardır yaşanmıyor gibi Taliban karşısında şaşkınlığa düşenlerin aksine, biz başından beri laikliğin kadınlar için yaşamsal olduğunu savunduk, savunuyoruz.

Fakat, bir başka farkımız daha var. Meselenin yalnızca laiklik meselesi olmadığını da savunuyoruz. Bir de eşit haklar meselesi var. Biri olmadan diğeri olmuyor.

Bir defa, nedir eşit haklar? Kağıt üzerinde kadınlarla erkeklerin aynı haklara sahip olması. Burda bile birçok eksiklerimiz var, bu eksikler hep mücadele konusu. Öte yandan, kağıt üstünde tamamen eşit haklara sahip olsak bile, gerçek hayatta, pratikte bunları ne kadar kullanabiliyoruz? Bir patronun kadın çalışanını küçük görmesinin, bir kocanın ev işlerini karsına yıkmasının, bir kız çocuğunu öğretmeninin aklınca "kadınlara uygun mesleklere" yönlendirmesinin önündeki engel, yasa maddeleri olabilir mi? Kapitalizm zaten bize kağıt üzerinde bile eşit haklar vermiyor, ama, diyelim ki verdi, bu yine de sorunlarımızı çözümüyor. Çünkü patronların kâr etmesi için, üç kuruş para verdikleri emekçilerin ev işlerini tek başına yapacak kadınlara, kreş hakkı vermediği çocukların bakımını üstlenecek anneannelere babaannelere, yaşlı bakım evlerine para harcamadığı için bakıma muhtaç yaşlılara bakacak gelinlere ihtiyacı var. Bütün bu meselelerde, konuştuğumuz konular iç içe giriyor. Bir ucu sınıfsal, yani emek sömürüsü, bir ucu dincilik, bir ucu kadına rol biçen toplumsal gericilik...

Bu yüzden eşit haklar meselesi, sadece hukuki bir mesele olarak ele alınamaz. Niye? E tarihte örneğini gördük de o yüzden. 1960'lı yıllarda Batı Avrupa'nın zengin ülkelerinde ne oldu? Hemen doğularında Sovyetler Birliği vardı, sosyalizm vardı, kadınların sorunlarına köklü çözümler ürettiyordu. Bir şey yapmaları lazımdı, birçok başlıkta eşit haklar vermek zorunda

kaldılar kadınlara. Ama o yıllarda bile, en zengin Avrupa ülkelerinde kadınların sıkıntıları son bulmadı. "Eşit işe eşit ücret, ücretsiz kreş hakkı, eğitim hakkında eşitlik" oldum olası kadın hareketinin mücadele başlıklarından oldu. Niye? Çünkü kapitalizm buna muhtaç. Zaten emekçi olarak sömürülen biz kadınların üzerine bir de evi yıkmadan ayakta kalamıyor bu düzen.

Şimdi, bugün ülkemizde, AKP Türkiye'sinde, maalesef daha da geri durumdayız. Bütün bunların üzerine, ağır bir gericilik de eklendi, karabasan gibi üzerimize çöktü. O kağıt üzerindeki haklarımızı bile kullanamaz hale geldik. Bugün boşanma hakkını, kürtaj hakkını kullanamıyoruz, yaşama hakkımızdan bile ediliyoruz.

Bir başka noktaya daha dikkat çekmemiz lazım. Ne dedik, bu işin bir yanı sınıfsal, bir yanı dincilik, bir yanı gericilik. Öte yandan, bunlar birbirinden ayrı şeyler değil, hepsi birbirini besliyor. Dinciliğin bunca zamandır ayakta kalması, hatta özellikle son otuz yıldır tüm dünyada giderek daha güçlenmesi, bunun göstergesi. Din, kadınları, bizi, maruz kaldığımız sömürüye, zulme ikna etmenin en elverişli araçlarından birisi. 10 saat karın tokluğuna çalıştıktan sonra eve gelip bir de bütün ailenin yükünü çekecek kadını başka türlü nasıl ikna edecekler? Senin rolün bu diyecekler, öyle deme, cennet anaların ayaklarının altındadır diyecekler. Bu yüzden tek başına laiklik mücadelesi vermek yetmiyor. Bu yüzden bizim laiklikten anladığımız, başkalarının anladığından farklı.

Ve bu yüzden, bugün kadınların eşitliği ve kurtuluşu mücadelesini verebilecek tek özne biziz. Çünkü meselenin bu boyutlarını bağlamayınca, hep eksik şeyler söyleniyor. Kimisine göre tek sıkıntı laiklik, din işleriyle devlet işleri ayrılrsa, karşılına türbanlı hakim çıkmasa bütün sıkıntılar çözülecek. Sanki AKP'den

önce hayatımız güllük gülistanlıkmuş gibi... Kimilerine göreyse tek sıkıntı hoşgörü, herkes birbirini mazur görse, kimse birbirine kanışmasa hayat bayram olacak. Sanki mesele bireyselmüş gibi, sanki her tarafta cemaatler, tarikatlar cirit atmıyor, örgütlenmiyor, palazlanmıyor gibi... Bugün birşey daha oluyor: Bu iki kesimden de kadınlar, Taliban "şoku" karşısında, "bu kadarı da fazla" diyor. Hani, her şeyin de bir sınırı var, dinciliğin makulü var aşırısı var, ılımlısı var sorunlusu var dercesine. Bu yüzden tek özne biziz diyoruz, çünkü söylediğimiz doğru olmanın yanı sıra net, samimi ve meşru.

Peki... Ama, işte, en doğru, en net, en samimi, en meşru şeyleri söylememiz yetmiyor ki!

Mahalledeki gerici baskı yüzünden eve hava karmamadan dönen bir genç kadını, ya da çalıştığı işten sırf kocası istemediği için ayrılmak zorunda kalan bir emekçi kadını yalnızca "Bunların hepsi gericilik yüzünden başına geliyor" diyerek mücadeleye kazanamayız. Bu noktada istediği kadar haklı ve doğru olsun, yalnızca söz söylememiz yetmez. Ellerinden tutmamız lazım. Onlara yalnız olmadıklarını hissettirmenin, gündelik hayatlarında bu gerici baskıyı hafifletmenin yollarını bulmamız lazım.

Yani, bu bakımdan çok şanslıyız, çünkü bu toplantıda, bunu yapmanın aracının ne olacağını tartışmak zorunda değiliz. Aracımız hazır: Kadın Dayanışma Komitelerimiz. Hem kadınları bir araya getirip yalnız olmadıklarını hissettirmekte aracı hem de mahallede, işyerinde, okulda kadınları görünür kılmakta çok elverişli bir araç KDK'leri. Bir yılda KDKlerimiz özellikle de gericiliğin en açık görünümü olan şiddet konusunda, temas ettikleri kadınlara yalnız olmadıklarını hissettirmeyi başardılar; dayanışmanın çok güzel örneklerini sergilediler. Mahallelerde bize ulaşan şiddet, taciz

vakalarında harekete geçtik, ellerinden tuttuk. Üniversitelerde KDK'larımız, kürsülerde kurdukları iktidara güvenerek dokunulmaz olduklarını sanan tacizci profesörlere karşı sıra arkadaşlarının yanında, davalarının takipçisi oldular. Bu örneklerin çoğalması, gericiliğin kısılcındaki her kadın için hem umut olacaktır hem de KDK'lerimizin aranırlığını, güvenilirliğini arttıracaktır. Yapmamız gereken bu: Doğru olduğundan emin olduğumuz sözümüzü, kadınların hayatlarına dokunarak hissettirmek.

Ama işte, bunlar da yetmiyor, maalesef... Çünkü tek tek kadınların hayatına dokunmak başka, toplumu dönüştürmek başka. Bütün bunları yaparken, aynı zamanda, ve bunlardan aldığımız güçle, gericiliğe karşı çok daha saldırgan bir mücadele örmeliyiz. Madem gericilik kadınları eve kapatıyor, toplumda daha az görünür kılmak istiyor; o halde biz de çalışma yaptığımız her yerde kadınları toplumsal yaşama katmanın, evden çıkarmanın, görünür kılmanın yollarını bulmalıyız.

Çünkü biz siyaseten zaten gericiliğe karşı sözümüzü söylüyoruz. Komitelerde, laikliği yan yana geldiğimiz kadınların gündelik yaşam pratiklerine katmalıyız. Kadınların kendi hayatlarını dönüştürmelerinin, kendi mücadelelerini vermelerinin yolunu açmalıyız. Bu mücadele genç bir kadının baskıcı ailesine karşı direnme mücadelesi de olabilir, emekçi bir kadının kendisine mobbing uygulayan patronuna karşı vereceği hak mücadelesi de, ya da üniversitelerde gerici bir profesörün kürsüden alınması mücadelesi de.

Bunlar gericilikle doğrudan alakalı olanlar. Ama kendimizi sınırlamayalım, gericilik o kadar yayıldı ki laiklik mücadelesinin kapsamı çok geniş bugün. Mesela kreş hakkı mücadelesi... Görünürde kadınların omzundan bakım yükünü almak demek, çocuğunu bırakabilecek bir yer bulan kadının çalışabilmesi demek. Ama yalnız bunlar değil. Kreşlere veya anaokullarına verecek parası olmadığı için çocuklarını kuran kurslarına yollamak zorunda kalan yoksul aileleri düşünün... Bu insanlar mahallelerinde ücretsiz kreş olsaydı çocuklarını anaokuluna gönderir miydi? İşte tam da bu yüzden kreş hakkı mücadelesi laiklik mücadelesidir aynı zamanda. Laikliğin gündelik yaşam pratiği haline getirmenin en güzel mücadele örneğidir.

Bu örnekleri arttırmanın bir yolunu buluruz. Yeter ki biz bu ülkenin kadınlarını mücadeleden, dayanışmadan, örgütlülüğten uzakta bırakmayalım. Yeter ki KDK'lari memleketin her ilçesine, semtine açalım; şimdikilerin üç katına, dört katına çıkaralım. Çünkü bu komiteler, işe yarıyor dostlar. Gericiliğe, yoksulluğa, şiddete karşı kadınlara daha güçlü hissettiriyor. Dokunduğumuz her yerden, değdiğimiz her kadından karşılık alıyoruz. Daha dokunacağımız çok yer, değeceğimiz çok kadın var. Dahası, kuracağımız bir Sosyalist Türkiye var. Bu karanlığı mutlaka yırtıp atacağız. Mutlaka güzel emekçilerimizi, kadınları, çocuklarımızı eşitlik ve laikliğe kavuşturacağız.

3. OTURUM: KADINA YÖNELİK ŞİDDET İLE MÜCADELENİN ÖNEMLİ PARAMETRELERİ

KADINA YÖNELİK ŞİDDETE PRATİK FAALİYETLERİMİZ VE HUKUK MÜCADELESİ

Hande Gündoğdu

Kadına yönelik şiddet konusunu ele alacağımız bu oturumda kavramsal bir tartışmaya sıkışmadan Türkiye'deki mevcut durumu ve Kadın Dayanışma Komiteleri'nin kadına yönelik şiddetle mücadeledeki zeminini, işlev ve görevlerini konuşacağız. Bu bağlamın önemli unsurlarından biri de elbette Hukuk alanı. Doğalında kadının yaşam hakkını güvence altına alması ve koruması gereken hukuk alanının, tam tersine nasıl bir saldırı alanı haline geldiğine ve siyasal mücadele ile ilişkisine dair bir tartışma yürütmek faydalı olacaktır diye düşünüyorum.

Bu konuda son derece değerli bir çalışma olan Bilim ve Aydınlanma Akademisi'nin Mart 2021 tarihli "Türkiye'de Kadın Cinayetlerinin Nedenleri ve Öneriler" başlıklı raporuna yer yer değineceğiz. Zira rapor amacını gerçekleştirirken sunduğu istatistikler, yer verdiği görüşler, ulaşılan sonuçlar açısından oldukça bütünlüklü bir çerçeve sunuyor.

AKP'li yıllar boyunca hukukun adaleti amaçlayan bir mekanizma olmaktan çıktığını; aksine murad edilen yeni Türkiye'nin inşasında bir dizayn aracı ve cezalandırma sopası olduğunu çok defa dile getirdik. Bir diğer deyişle hukuk AKP'nin kendini ve projesini örgütlediği alanlardan biri olageldi. Sadece ceza kanunları ya da konumuz özelinde kadına yönelik şiddet kapsamında değildi tabii ki bu dönüşüm; her alanda insanlığın temel birikimini, ilerici kazanımlarını tasfiye etmek amacının bir aracı haline geldi bu alan.

Ancak toplumdaki yaşamsal sorunların en önemlilerinden biri olan kadına yönelik şiddet ve nihayetinde kadın cinayetleri/ kadının yaşam hakkı konusunda çok yeni bir gelişmeye tanık olduk: İstanbul Sözleşmesi bir kararname ile feshedildi. Sözleşmenin bir hukuk metni olarak sağladığı haklar ve yüklediği sorumluluklar şu güne değin pek çok platformda konuşulup tartışıldı. Kadın Dayanışma Komiteleri de bu süreçte sokak eylemlerinde yerini alırken konuyu tartıştığı çok sayıda etkinlik gerçekleştirdi. Bu nedenle müstakil bir başlık olarak Sözleşmeyi anlatmak yerine feshinin siyasi ve hukuki anlamlarına değinmeye çalışacağım. Neydi bu sürecin kendisi, ön günleri ve sonrası neydi?

Öncelikle belirtiyim ki; hiçbir dini referans kadını ve kadınlığı asli unsur olarak ele almaz; o talidir, ikin-

cildir olsa olsa eklenti yahut tamamlayıcıdır. Sadece bu bilgi bile, bu gerçek bile AKP'nin kadına saldırısını bir boyutuyla açıklıyor. Fakat dahası var. Az önce değindim, bir dizayn aracı olarak hukuk... Hukuk, kadını yaşam hakkı konusunda dahi kimsesizleştirerek, çaresiz ve yalnız bırakarak toplumsal alanın dışına taşıyor. Somutlayayım, şiddet mağduru kadın hukuki güvenceden yoksun kaldığında başının çaresine bakmak zorunda kalıyor: failden kaçmak için işini bırakıyor, evini taşıyor, sosyal ilişki ve hayatını sınırlandırmak zorunda kalıyor. Bu hukuksuzluğun kendisiyse müstakbel kadın katilleri açısından güvenli bir alan ortaya çıkartıyor... Dolayısıyla kadın düşmanlığının sistematik örgütlülüğü sözleşmenin feshinin ön sürecini ve arka planını oluştururken feshin kendisi kadın cinayetlerinin cezasız kalacağı algısını güçlendirerek katillere yol veriyor, eril zihniyeti perçinliyor. Sadece bu bakımdan bile, sözleşmenin feshi çok hızlı sonuç verdi, hukuki sonuçlarından çok daha önce ortaya çıktı toplumsal sonuçları: Bildiğiniz üzere feshin ilanını izleyen gün, yani aslında sözleşmenin halen hukuki bağlayıcılığı sürmekteyken, bildiğimiz kadıyla tek bir günde 4 kadın katledildi. Koruma Tedbirine ilişkin başvurular karakollara da yapılabilmekteyken polis memurları artık bu başvuruları işleme koymak konusunda daha gönülsüz; şiddete uğramış kadına akıl verip evine yollamak konusunda da daha rahat.

Bu alanda mevzuat değişiklikleri; hak gaspları, hukuki güvence ve kazanımların tasfiye edilmesi kadar önemli başka bir başlık yargısal süreçler ve ceza sisteminin kurulu olduğu zemin. Türkiye'de ceza sistemi, kadın söz konusu olduğunda maktul merkezlidir. Yani yargı, cinayete kurban gitmiş kadının kendisini tartışır. Saat kaçtır? Ne giymiştir? Ne iş yapmaktadır? Sosyal medyada nasıl fotoğraflar paylaşmıştır? Telefon kayıtlarında bir başka erkekle görüşme mi vardır? Kocasına karşı gelip tahrik mi etmiştir; katille flört

edip sonra yüz mü çevirmiştir? Cinayetin nedenini maktulde aramaya meyillidir yapılan yargılama. Kadın katillerinin savunmaları da bu açıdan birbirlerine çok benzer. Bir savunma stratejisi olarak öldürdüğü kadını suçlamak! Bunu söyler söylemez benim aklıma Ceren Damar geliyor. Eminim hepiniz kopya çekerken yakaladığı öğrencisi tarafından katledilen genç kadın hukukçu Ceren Damar'ı hatırlarsınız. Ve tabii katilin yaptığı korkunç savunmayı da... Peki nasıl kuruluyor bu savunma? Hukuk metinlerini hatmettiklerinden mi değil; ama mevcut hukuka güvendiklerinden! Gerek toplumsal yaşamda gerek kültürel normlar uyarınca gerek hukuk karşısında onlardan yana bir ayrımcılığı iliklerine kadar hissettiklerinden ve bildiklerinden.

Devam edelim ve konuyu faillerin ezberlenmiş/ezberletilmiş savunmalarından Devlete taşıyalım. İstanbul Sözleşmesi devlete kadını şiddetten koruma sorumluluğu yükleyerek yaptırımlar öngören bir çerçeve çiziyordu. Fesihten çok önce, boşandığı eşinden ölüm tehditleri alan ve şiddet gören Zahide, Koruma Kararı olmasına rağmen korunmayarak eski eşi tarafından bıçaklanıp kurşunlanarak öldürüldü. Devlete karşı, kadını koruma yükümlülüğünü yerine getirmemesi sebebiyle açılan davada yargı şu kararı verdi: Maktul, olay esnasında 112'yi aramadığı için devletin sorumluluğu yoktur. Yani şu: Kadını koruyamadım ve bunun sorumlusu yine kadının kendisidir.

Yalnızca yargı mı? Bu bir bütünsel bir başka önemli ayağı da Lansman ve Söylem! Kadın cinayetlerinin haberleştirilmesinde de bu yaklaşım hakim : haber başlıklarından bir kaçını hatırlamak yeterli 'Barışmak için gitti, çıkan kavgada karısını öldürdü', 'aldatan eşi kurşun yağmuruna tuttu'. Uzatmaya gerek yok, hepimiz aşınayız ve bu yaklaşım ortaklığının bir tesadüf olmayıp sistemin iç bütünlüğünden kaynaklandığını da biliyoruz.

Bilim ve Aydınlanma Akademisi'nin Mart 2021 tarihli "Türkiye'de Kadın Cinayetlerinin Nedenleri ve Öneriler" başlıklı raporuna bu noktada değinmek isterim zira bu konuda çarpıcı veriler ve tespitler var. Raporda erkek işsizliğinin ve kadınların işgücüne katılımının kadına yönelik şiddeti arttırdığına ilişkin araştırma raporlarına değiniliyor. Ayrıca Kadın cinayeti sebepleri içinde göze çarpan bir diğer parametrenin boşanma, ayrılma gibi kadının kendi hayatına ilişkin kararlar alması olduğu ifade edilerek boşanma ve şiddet bağlantısı hakkında veriler sunuluyor. Kadınların kaç çocuk doğuracağından ne giyeceğine; kaç yaşında evleneceğinden çalışıp çalışmamasına kadar tüm yaşamsal tercihleri konusunda 'emir' buyuran yobaz bir iktidar var ve bunu yaparak zaten kadınların söz ve tercih hakkının bulunmadığını ilan ediyor. Söz söyleyen, tercih yapan kadın şiddetin hedefi haline geliyor ve yargı da kendini kadının sözünde, kararlarında kusur aramak fonksiyonu ile donatıyor.

Fakat arkadaşlar, kadına yönelik şiddet kadınların 'kaçınması' gereken bireysel bir sorun değil; ortadan kaldırılması gereken toplumsal bir sorundur. Kökeninde sınıflı toplumun kurduğu erkeklik ve kadınlık rolleri vardır; cinsiyet eşitsizliği vardır. Kadına yönelik şiddetle adalet, kadının davranış ve tercihlerini düzenleyen

bir hukuk sistemiyle değil ancak ve ancak ona yönelen şiddetin tereddütsüz iltimazsız olarak yaptırma tabii tutulduğu bir hukuki anlayışla mümkün olabilir. "Kadın cinayeti" kavramı bile tek başına bu konuda açıklayıcıdır: Kadın Cinayeti özetle, bir kadının, kadın olduğu için erkek/erkekler tarafından öldürüldüğü durumu açıklar.

Kadın cinayetlerinde hukukun uygulanmasında maktul merkezli yaklaşımdan bahsetmişken bunun zıddı diyebileceğimiz fail merkezli yaklaşımın da kadına yönelik şiddeti kavramak açısından sorunlu olduğunu söylemek lazım. Çünkü genelde bu yaklaşımın verdiği sonuç katilin akıl yahut ruh sağlığıdır. Oysa daha önce de belirttiğim gibi kadına yönelik şiddet tarihsel bir arka planı olan ve kapitalizmin yapısal sorunları ile doğrudan ilişkili karmaşık bir süreçtir. Bu bütünlüğü kavramak bence çok büyük önem taşıyor. Bir: Bu kavrayış mücadele zeminimizi doğru seçmek ve inşa etmek açısından hayatidir. İki: güncel olanla tarihsel olan arasındaki bağı kurmak ve 'ana saplanmadan ana müdahale etmek' becerisini ve moralini sağlamak açısından önemlidir.

Konu gereği toplumun şekillendirilmesindeki aygıtlardan hukuka ağırlık verdim. Bu yüzden şunu da belirtmeden geçmek istemiyorum: Ceza Kanunu'nda kadın cinayeti diye bir suç yoktur. Kasten Öldürme suçu başlığı altında yer alan 'cezaayı ağırlaştırıcı nedenlerden' biri olarak da sayılmamaktadır kadın öldürmek. Kültürel, sosyal, siyasal ve sınıfsal olarak üretilen, azmettirilen ve adeta bir kıyıma dönüşen eylemin Ceza Kanunlarında kendine yer bulamaması yasa yapıcıların unutkanlıklarıyla değil, yasa yapıcıların tuttuğu safla, temsil ettikleri sınıfla ilgilidir. Ve o sınıf öyle bir sınıftır ki kadının canı en az emeği kadar ucuzlamalıdır. Kadının yaşamak mücadelesi fabrikada da daha yüksek bir emeği gerektirir, hane içinde de...

Her ne kadar bundan kaçınırsam da konuşma şu noktaya kadar fazla hukuki ve karamsar bir içerikle ilerlemiş olabilir. Fakat böyle bitmeyecek:

Hukuki kazanımların değeri, bir hukuki norm halini almış insanlık değerleri, onları yaratan mücadelelerle belirlenir. Kazanılan hakların korunması ve ilerletilmesi kadar hayata geçirilmesi de mücadelenin konusudur. Bu nedenle sokaklar, mahalleler, okullar, iş yerleri, adliyeler... Hepsi bizim açımızdan kavga mekânlarıdır.

Kadın Dayanışma Komiteleri tam da bu tespiti, kadının hayatta kalmasının dahi dayanışma ve mücadeleyle sağlanabileceği tespitine doğdu. Kadınlar, mevcut haklarının sağlanması için bile mücadele etmek zorundaydı; tıpkı şimdiki gibi.

Kadın Dayanışma Komiteleri, yaygınlaşmasıyla birlikte giderek artan sayıda kadının hayatına dokunmayı, dayanışma ve mücadele konusunda son derece yaratıcı araçlar geliştirmeyi başardı. Bu yeri geldi birlikte adliyeye gidip koruma kararı almak oldu; yeri geldi ucu ucuna imkanlarla yeni bir ev kurmak. Birlikte iş aramak oldu zaman zaman, dönüşte 'Düzeniniz Batsın, Kadınlar Yaşasın' diye haykırdığımız bir eylemde birlikte yumruk sıkmak...

İnsanı, eylemi belirler. Bu eylemin adı, adresi oldu

Komitelerimiz. Yoksa dört koldan pervasız bir saldırının hedefi olup da umutsuzluğa kapılmaz mı insan? Kapılır? İşte o umutsuzluğun karşısında, kol kola kendi gücünü keşfeden ve eyleyen kadınların birlikteliğidir Komitelerimiz.

Belki bizi yan yana getiren ortak sorunlarımızdır ancak bizi bir arada tutan ve güçlendiren bu sorun ve saldırılarla mücadele etme azmidir.

Doğrudur; kadınlar türlü şiddet biçimlerinin birincil hedefi ve mağdurdur fakat tarihe damga vuracak olan şey mağduriyetler değil ayağa kalkışlar olacaktır.

Yaşamını çaldıkları her kadının hesabı sorulacak, gasp ettikleri her hak fazlasıyla geri alınacaktır.

Partimize, kendinize, mücadelenize ve mücadele arkadaşlarınıza bir kez daha bakın; görün, bilin ve inanın ki dostlarım:

Bu düzen yıkılacaktır.

Eşit ve Özgür yarımlar kurulacaktır.

MAĞDUR KADIN İMAJI YERİNE MÜCADELEDE VE DAYANIŞMADA GÜÇLÜ KADIN İMAJININ ÖRGÜTLENMESİNİN ÖNEMİ

Gülperi Putgül Köybaşı

Bu oturumda kadının mağduriyeti kavramını ele alacak, mağdur kadın imajının bu düzende neyi temsil ettiğini, mağdur kadın imajı yerine mücadelede ve dayanışmada güçlü kadınların örgütlenmesinin önemini konuşacağız. Bugüne dek emekçi kadınları örgütlemek için neler yaptık, nerelerde tıklandık ve Kadın Dayanışma Komiteleri bu başlıkta bize ne gibi olanaklar sunuyor tartışmaya çalışacağız.

Bugün kadınlar günlük yaşamlarının pek çok alanında ve hatta yasaların önünde bile mağdur ediliyorlar. Önceki oturumlarda bahsedildi, kadınlar daha fazla sömürülüyor, daha fazla baskı ve eşitsizliklere maruz kalıyor, şiddet görüyor. Burada vurgulamak istediğim unsur kadının mağduriyetinin sınıfsallığı. Sınıflı toplumların varlığı ile birlikte gelişen cinsiyetler arası eşitsizliğin, kadının mağduriyetini bugünün yadsınamaz gerçekliği haline getirmiş olması. Bu mağduriyet iddia edildiği gibi sınıftan bağımsız kadınlara özgü bir durum değil, yaşamın gerçekliğinde esas mağdurlar emekçi kadınlar. Bununla birlikte bizzat burjuvazinin kendi çıkarları doğrultusunda "mağdur kadın" imajı beslenmeye devam ediyor. Buraya tekrar geleceğiz. Önce bu düzen kadını nasıl istediği biçimde konumlandığını kısaca değinmek istiyorum.

Kapitalizm farklı gelişim aşamalarında kadına farklı roller biçti. Kimi zaman sadece ailenin içinde var etti, eş ve kutsal anne rolünü dayattı, kimi zaman fabrikalarının kapılarını açtı, daha fazla sömüreceği iş gücü olarak kullandı. Yönetilmeye yatkın, itaatkâr, hakları karşısında bile suskun toplumlar oluşmasında kapitalizmin en çok işine yarayan araçlardan biri din oldu. Dini öğretiler kullanılarak önce ve en çok kadınlar tahakküm altına alındı. Evin içinde erkek ve kadın arasındaki eşitsizlik din adına meşrulaştırıldı, toplumun genelinde baskı ve şiddetin de hem yaygınlaşması hem de kabul görmesi kolaylaştı. Bugün hem ülkemizde hem Afganistan gibi ülkelerde emperyalizmin bizzat beslediği dinci gericiliğin neler yapabildiğine tanık oluyoruz.

Öte yandan insanlığın tarih boyunca ayağa kalkışları, işçi sınıfının büyük kazanımları, devrimler ve sosyalist deneyimler, kapitalizmi hep bir dengeyi sağlama zorunluluğuna itti. İşçi sınıfını uyandırmayacak, ürkütmeyecek, yeni ayağa kalkışları tetiklemeyecek kadar özgürlük alanları açmak zorundaydılar. Kağıt üzerinde de olsa yasal kimi eşitlikler bu nedenle var, emekçiler için de burjuva yaşam biçiminin gerçek olabileceğine dair kandırmaca bunun için var, "yeter ki gerçekten isteyin, tüm hayalleriniz gerçek olabilir" yalanları bunun için var. Kadın-erkek tüm emekçileri

ama evet kapitalizm tarihi boyunca en çok kadınları sömüren, onların emeği üzerinden zenginliklerine zenginlik katanlar, emekçi sınıfların sırtından geçinmeye devam edebilmek için bu yalanlara mecburlar.

Kadının mağduriyeti kavramını, yapmış olduğum bu giriş temelinde tekrar ele aldığımızda bu kadar alıcısı olmasının nedenlerini de daha iyi değerlendirebileceğimizi düşünüyorum. Kapitalizm yani kadını gerçekten de mağdur eden tüm baskı araçlarının bizzat sahibi ve yürütücüsü olan sistem, aynı zamanda kadını "mağdur" olarak tarif etmeyi tercih ediyor, çünkü işine öyle geliyor. Çünkü, mağdur kadın algısının bu kadar öne çıkarılması, kadının ve erkeğin "mağdur olan" ve "mağdur eden" olarak ayrışmasını ve eşitsizliğin nedeni olarak öteki cinsin işaret edilebilmesini kolaylaştırıyor. Bu da kadınların haklar mücadelesinin insanlığın sömürüsüne karşı verilen mücadeleden ayrışmasının kolaylaşmasına neden oluyor. Dolayısıyla kadının maruz kaldığı baskı, şiddet ya da sömürüye karşı verilecek düzen karşıtı bir mücadelenin daha kolay kontrol edilebilmesi de garanti altına alınmış oluyor.

Hatta düzenin temsilcileri buradan da kendine pay çıkıyor, sanki tüm bunların sorumlusu değilmişçesine açtığı kadın sığınma evleri, kız çocuklarına eğitim fırsatları ya da kadınlara iş olanakları sunduğu için alkış toplayabiliyor. Ortada neden mağdur olduğunun hiç tartışılmadığı kadınlar var ve burjuvazi onlara sahip çıkıyor! Öte yandan kadınların "korunmaya muhtaç varlıklar" olarak zihinlere yerleşmesi, toplumun bu kabul üzerinden bir dil ve davranış geliştirmesine yol açıyor. Dinci gericiliğin gereğinde kullanılmak üzere çok daha kolay etki alanı geliştirebilmesinin önü açılıyor. "Kadın yaratılışı gereği zayıftır, güçsüzdür, her işi yapamaz, erkeklerde bir tutulamaz, günah işlemeye yatkındır bu nedenle kontrol altında tutulmalıdır" söy-

lemleri ile kadınlar tahakküm altına alınıyor.

Örnek üzerinden gidelim; bir kadın şiddet gördüğünde hatta katledildiğinde dinci gericiлик önce kadının o saatte orada ne yaptığını, ne içtiğini, ne giydiğini sorgular. Kadın mağdur bile olsa kadın olmanın gerekli kıldığı sınırı aştığı için bu mağduriyete zemin hazırlamış olur. Erkeğe tahrik-ceza indirimleri uygulanır. Toplum bunu kanıksar ve bu ayrımcılık dolu dil de sahiplenilir.

Bu arada "ilerici" burjuvazi ise mağdur kadınlara "sahip çıkarmış gibi" yapar. Söylemlerde kadının yanındadır. Ancak iki yüzlü patron sınıfının, muhatap doğrudan kendileri olduğunda kadına yönelik şiddet vakalarında nasıl konumlandıklarını da çok iyi biliyoruz. Delillerin karartılmasından adli raporlara müdahalelere, mahkemelerde patronluk taslamaya kadar düzenin onlara sunduğu tüm fırsatları değerlendirirler. Şule Çet davasını hatırlayın, emekçi kadınlar onların gözünde "elinin kırı"dir. Mahkeme salonlarının sahibi onlardır, evladını kaybetmiş bir babaya "kızına sahip çıksaydın" diyebilecek kadar!

Aynı patronlar, şiddet ve eşitsizliğe karşı konferanslar düzenler, fonlar ayırır. Her fırsatta kadın ve erkeğin eşitliğinin, kadının özgürleşmesinin önemini vurgularlar. Şirketlerinin bu konuda ne kadar duyarlı olduğunu reklam ederler. Ancak milyonlarca kadın emekçiyi sömürü koşullarında güvencesiz çalıştıran da, kriz dönemlerinde kapının önüne koyan da onlardır. Salgın dönemi herhalde bunun en güzel örneklerinden birini sundu. Eğitimsizlikten en çok etkilenenler yine yoksul emekçilerin çocukları oldu, şiddet görenler, ev işlerini ve aile bireylerinin bakım yükünü tek başlarına omuzlayanlar, en önce işten çıkarılanlar yine yoksul emekçi kadınlar oldu. Kimse bu kadınların mağduriyetini görmedi, duymadı!

Öte yanda ise kadının ezilmişliği ile bu düzenin ilişkisini görmezden gelen, burjuvazinin istediği ve işine yaradığı biçimde konumlanan kimi kadın hareketleri var. Kadının ezilmişliği, baskı ve şiddete maruz kalışının sorumlusunu yanlış yerde arayan, erkeği

baş düşman ilan edenler. Öyle ki kadına yönelik şiddet eylemlerine erkekleri yaklaştırmıyorlar bile, sanki tüm erkekler kadın düşmanıymış, birer şiddet suçlu-

suymuş gibi...Kadın bütünüyle "mağdur" ilan edilince "erkek" de tartışmasız bir biçimde "suçlu" ilan ediliyor! Tam da düzenin temsilcilerinin işine gelen oluyor. Mağduriyetin gerçek suçlusu olan bu düzen sorgulanmaz hale geliyor.

Evet, emekçi kadınlar bu düzende çok daha fazla mağdur ediliyor ancak bunun düzenle bağından koparılmış, cinsiyete indirgenmiş bir mağduriyet algısına dönüşmesine izin veremeyiz. Bunu sadece kapitalizmin yalanlarına kanmadığımız, bunun bilinçli bir strateji olduğunu bildiğimiz için değil, emekçi kadınların gücüne ihtiyaç duyduğumuz için de yapmak zorundayız. Bu düzeni değiştirme iddiası bizim için bir hayal değil, devrim mücadelesi bizim gerçekliğimiz ve bunun kadınların geride durduğu bir mücadele ile mümkün olmadığını biliyoruz. Bunu tarihimizden, en mağdur olduğu zamanlarda bile devrimlerin itici gücü olan kadınlardan biliyoruz. Belki de mağduriyetten doğan o direngenliği çok yakından tanıyoruz. Bugün temas ettiğimiz her bir emekçi kadının bir araya geldiğinde nasıl bir gücü temsil ettiğini de biliyoruz. O yüzden mağdur kadın imajını gözümüzde sokanlara karşı kapitalizmin mağdur ettiği kadınlarla dayanışmayı büyütmek ve onları mücadelede içinde güçlendirmek zorundayız.

Türkiye Komünist Partisi her zaman bu gerçekliğin farkında, kadınların örgütlenmesinin önemini kavramış bir parti oldu ve zaman zaman bu hedefe yönelik farklı araçlar geliştirdi. Ancak biz kurtuluşu kadınların güçlenmesine ve devrim mücadelesinde birer eşit unsur olarak varlıklarına bağlamış bir parti olarak sadece kadınların üye olması ile yetinemeyiz. Kadınlar örgütlülüğünün içinde güçlenmeli, çevresini örgütleyebilen, sorumluluk alan öncü kadınlara dönüşebilmeli.

Kadın Dayanışma Komiteleri'nden önce belki de en çok tıkanıldığımız, zorlandığımız başlıklardan birisiydi bu. Komitelere bir şekilde temas eden kadınlar, yashamlarında da itiraz edebilen, boyun eğmeyen, en azından bu potansiyeli taşıyan kadınlar oluyordu. Ancak bu kadınlar, yani aslında hepimiz, konuşmanın girişinde bahsettiğim mağduriyetlerden arınmış, kapitalizmin dayatmalarından muaf kadınlar değiliz. Eve gittiğimizde bizi bekleyen ev işlerimiz, çocuklarımız var, belki bu işlere bulaşmamızı hiç istemeyen ebeveynlerimiz, eşlerimiz var. Toplantılara ya da bir eyleme katılmak bizim için erkeklerle kıyaslandığında çok daha zor. Belki bazılarımız şiddetin türüsüne maruz kalıyor ve hatta bunu dillendirmekten utanıyoruz.

Yaşamın bu gerçeklerini hiç bir zaman yok saymadık ve emekçi kadınları örgütlemek için önemli adımlar attık. Ancak hele ki koşulların giderek ağırlaştığı, kadınların çok daha fazla baskı ve eşitsizliğe maruz kaldığı son dönemde, emekçi kadınlara ulaşmanın, onları güncel sorunlarının varlığını kabul ederek mücadeleye dahil etmenin farklı yöntem ve araçları gerekiyordu.

Kadın Dayanışma Komiteleri, tam da böyle bir ihtiyaca karşılık geldi ve 2020 yılının Eylül ayında kadınlara dönük her türlü ayrımcılık, baskı, sömürü ve şiddete karşı dayanışma ve mücadeleyi yükseltmek hedefiyle yola çıktı. Kadınların yaşamlarının içinde, evlerinde, mahallelerinde, işyerlerinde olmayı amaçladık. Bu düzenin kadına dayattığı tüm zorluklarda kadınlarla dayanışma içinde olmalı, birlikte çözüm aramalıydık. Ancak işimiz dayanışmadan ibaret olamazdı. Birlikte düşünmeli, tartışmalı, kararlar alıp yolumuzu çizmeliydik. Konuşmanın başında vurgu yaptığım kadınların maruz kaldığı baskı ve eşitsizliği cinsiyetlere bağlayan düzen dayatması algının karşısına dayanışma ve örgütlü mücadelede güçlenen, bu kirli düzeni yıkıp geçmeyi hedefleyen, eşit ve özgür yarınlara için hayaller kurabilen kadınlar olarak çıkmalıydık. KDK'lerin bu hedefle sürdürdüğü çalışmalar, Kadınların Kararları metnini ortaya çıkardı. Sömürüye, gericiliğe, bilim dışı eğitime, şiddete, adaletsizliğe, işyerlerinde maruz kaldığımız eşitsizliğe, evde omuzlarımızı yıkılan yüke itiraz ettik. Her bir itirazımızın yanına tek tek taleplerimizi sıraladık. Bugün bizi bu kurultaya taşıyan da, taleplerimizi hayata geçirme kararlılığımızdır.

Kadın Dayanışma Komiteleri'ni özel kılan şeylerden biri de, merkezi bir çatı altında bu hedefe doğru yol alabilmesinin yanında kendiliğinden bir mücadele alanı da tarif edebilmesi. Her bir Kadın Dayanışma Komitesi kendi yerelliğinden doğan bir ihtiyaca göre hareket edebiliyor, farklı yöntem ve araçlar geliştirebiliyor. Bunun örneklerini hep birlikte deneyimledik. Öğleden sonraki oturumlarda bunları ele alma fırsatımız olacak. Bu kimi zaman kreş mücadelesi kimi zaman şiddete uğrayan bir kadının hukuk mücadelesi olabiliyor. Tüm bu dayanışma süreci içinde KDK'ler konuşabildikleri, tartışabildikleri, kararlar alabildikleri toplantılar yapabiliyor. Hem temas ettiğimiz kadınların yaşamlarına dokunuyoruz hem de birlikte öğreniyor, üretiyoruz.

KDK'ler aynı zamanda gündemin dayattığı genel siyasi başlıklarda yeni mücadele kanalları açabilecek potansiyele sahip. Pandemi, son dönemde yaşanan afetler, göçmen sorunu gibi gündemlerde KDK'ler çevresini hızlıca örgütleyip etkili etkinlik ve eylemler düzenleyebilir. Hem gündemi yakından takip ettiğimiz ve tüm olanakları değerlendirdiğimiz hem de yerelin nabzını sürekli yokladığımız ve ihtiyaçlara yanıt üretebildiğimiz bir KDK çalışmasına ihtiyacımız var.

Yol alıyoruz. Birlikte öğreniyoruz. Evet biz emekçi kadınlar bu düzende yüzyıllardır mağdur edildik. Bugün de evin içinde, sokakta, eğitim alırken, iş yaşamında ve hatta yasalar önünde kadınlar mağdur. KDK sayesinde birbirimizle dayanışma fırsatı buluyor ve sorumlulardan hesap soruyoruz. Bugüne dek büyük mücadeleler ile kazanılmış haklarımıza sahip çıkıyoruz. Ancak asla bununla yetinecek değiliz. Mağdur edildiğimiz bu düzende daha fazla yaşamayı, mağdur kalmayı kabul etmiyoruz. Arkamızda çokça ders aldığımız koca bir tarih var, onların gücüyle direndik, bugün her şeye rağmen insanlığa olan güvenimizle dayanışıyoruz ve eşit, özgür, güzel yarınlara hep birlikte kuracağız!

4. OTURUM: KADIN DAYANIŞMA KOMİTELERİNİN DENEYİMLERİ

İzmir Bayraklı KDK - Duygu

Bayraklı Belediyesi'nin bir seçim vaadi vardı. 'Yirmi dört mahalleye yirmi dört kreş açacağız.' diye. Bu kreşleri açmadıkları için biz kreş çalışması başlattık ve hayatlarında hiç eyleme gitmemiş belki de sokakta gördüğünde kafasını çevirmiş kadınlar, üç tane, dört tane çocuğu olan kadınlarla eylem yaptık. Kadınlar bayrama gidiyor gibi özenle hazırlanıp gelmişlerdi; bazılarını tanıyamadık. 'O kim? Bu kim?' diye düşünüyorduk, çünkü gerçekten inanamadık. Biz onlara şunu hissettirdik: "Eğer bu kreşleri açmazsanız, tepenizdeyiz." Kadınlarla da ara ara konuşuyoruz; bu kreş meselesi ne olacak diye. Hepsi de "Evet yapmazlarsa bir daha gideriz. Bir daha bağırırız; Serdar Sağdan sözünü tut diye" diyorlar. Bir güzel çalışmanın içerisine katıldılar. Bu kreş meselesinin içerisinde tanıştığımız o kadınlar komitelerimize dahil oldular, siyasallaştılar.

23 Nisan'ı da kutladık mahallemizde, o gün 23 Nisan kutlaması yasaktı. Ama biz öyle bir mahallemiz var. Komşularımız zaten bizimle, çocukları bizim semt evimize geliyor. 23 Nisan'ı kutladık, anneler geldiler, çocuklar geldiler. Çok güzel etkinlikler yaptık. Bangır bangır müzik çaldık mahallede ve şunu gördük; kadınlar eğlendiler. 23 Nisan bir çocuk bayramı, çocuk bayramında çocuklar boyama yapıyor ama anneler orada dans ediyorlar, oynuyorlar. "Çok uzun zamandır, belki de hayatımda ilk defa bu kadar eğlendim" diyenler oldu. Çocuk şarkıları çalıyor ve dans ettiler,

onlar da boyama yaptılar, bütün o 23 Nisan etkinliklerine katıldılar.

Dayanışma meselesinde, diyelim ki ayçiçek yağı dağıtırken on tane kadınla tanıştık. Bunun beş tanesi gerçekten bu ayçiçek yağını almak için bizimle iletişim kurmuş olabilir. Ama üç tanesi de Kadın Dayanışma Komitesi'ne kazandık. Eğer bu dayanışmayı yapmasaydık, o üç kişiyi bulamayacaktık. İkinci mesele; biz bu kadınlarla bu dayanışma vesilesi ile tanıştık ama aynı zamanda bu dayanışmalara katkı koymak isteyen insanlar oldu. Bizi Bayraklı depreminde tanımış, güvenmiş insanlar vardı. "Kızılay o kadar kötü bir tablo çizdi ki, size güveniyoruz, sizin aracılığınızla dayanışabiliriz" diyorlardı. Yine bu dayanışmalarda 'Evimde bisiklet var ya da arkadaşlarımdan bisikletleri varmış ben de getireyim' diyenler "Ben elli kilo bulgur alırım" diyenler oldu. Mesela bir tiyatro ekibiyle tanıştık İzmir'de. Güzel bir tiyatro ekibi, geniş bir çevreleri var. İhtiyaçlarımızı daha kolayca bulabiliyorlar. Biz dayanışırken bir yardım örgütü değiliz, size yardım etmiyoruz. Biz sizinle mücadele etmek istiyoruz diye defalarca söylüyoruz. Çok güzel insanlar kazanıyoruz, onlara dokunuyoruz. Ve de gerçekten rakibimiz yok. Kime dokunsak komitelere dahil edebiliyoruz. İnsanlar yalnız ve bir arada durmaya ihtiyaçları var, ihtiyaç duydukları yerlerdeyse biz varız. Teşekkür ederim.

Bitlis KDK - Ezgi

Diyanbakır ve Van pek olmasa da Bitlis biraz muhafazakar bir kesim, biraz değil çok muhafazakar bir kesim ve kadınların toplumsal hayatta bulunamadığı yerler buralar. Sokaklar erkek dolu, gerçekten erkek dolu. Şehir kahvehanelerle dolu ve bu noktada biz kadınlarla dışarıda pek görüşmüyoruz maalesef. Daha çok ev ziyaretleri yürütmeye çalışıyoruz. Buna rağmen kadınların ev ziyaretiyle bile nasıl birdenbire daya-

nışma gösterdiğini, ne kadar çabuk bu dayanışmaya örgütlendiklerine tanık oluyoruz. Çünkü bence kadınların şöyle bir özelliği var: Bir yol buldular mı, kendileri için yapılacak bir şey gördükleri zaman hemen oraya tutunabiliyorlar ve çevrelerini de katabiliyorlar. Çok çabuk örgütlenebildiklerini düşünüyorum kadınların. Böyle böyle, biz çevrimiçi etkinliklere bayağı çok kadını dahil etmiş olduk.

Kadınlarla ne kadar çok temas halinde olursak o kadar motive olduklarını gördük alanda. Ne kadar elimizi ayağımızı çekersek de o kadar motivasyonları düşüyor. Bu yüzden Kadın Dayanışma Komiteleri'nin motivasyonunun sürekli yukarıda olması gerektiğini gördük. Bir diğer şey; özellikle şiddet mağduru kadınlar. Onlarla dayanışma gösterdiğimizde dayanışma gösteren kişiyi bir kahraman ilan edebiliyorlar ya da kurtarıcı olarak görebiliyorlar. O yüzden mümkün olduğunca özellikle şiddet mağduru kadınlarla birebir değil de bir ekip olarak görüşmenin faydalı olduğunu saptadık. Çünkü bir kahraman ilan etmektense bir örgütlü dayanışmanın içinde olduklarını hissetmeleri daha önemli. Bunu görmüş olduk. Burada önemli olan buralardan umut çıkarabilmek. Kadın dayanışma komiteleri de bu yüzden var.

Bir öneri olarak belki "Şiddet mağduru kadınlarla nasıl iletişim kurulur? Travmatize olmuş kadınlarla, çocuklarla nasıl iletişim kurulur?" şeklinde eğitimleri de kendi içimizde alırsak faydalı olabilir diye düşünüyorum. Teşekkür ediyorum beni dinlediğiniz için.

Eskişehir KDK - Suzan

Biz pandemide birkaç online etkinlik yaptık. Pandemi döneminde kurulmuş bir KDK'yдық, sayımız azdı, zaten birbirimizi tanıyorduk. Dolayısıyla başka insanlara ulaşmak gibi bir derdimiz vardı ama bunun kanalları yoktu. Çünkü pandemiden dolayı yüz yüze temas kurmak sıkıntılıydı. Biz ne yapabiliriz diye düşündük. Bizim KDK'mız semt evi üzerinden kuruldu. Semt evimizin bir sosyal medya hesabı var, her gün oraya takipçi geliyor, bakıyoruz Eskişehir'denler vs. "Ne olmuş bu mahallede? Bir bakayım uzaktan" diyen bir kitle, gerçek bir ilgi var. Sosyal medya üzerinden bizi takip edenlere direkt mesaj yoluyla online etkinliklerimizin direkt link davetlerini attık. Davet gönderdiğimiz yirmiiki kişiden on iki tanesi samimi bir şekilde geri

döndü. Bir kısmı işte, gelemeyeceğini, zoom kullanmadığını vs söyledi. Bazıları ile sonra buluşmak üzere sözleştik. Ama sekiz tane de hiç tanımadığımız insan o etkinliğe gelmiş oldu. Bence bu bir çalışma için güzel bir sayı. Sonra hatta arkadan "Onu kim çağırmış? Benim arkadaşım ama hiç aklıma gelmemişti geleceği" gibi şeyler konuştuk. Böylece çevremize baktığımız açığı da genişletmeye başladık. Yani böyle kanallarımız varsa ve uzaktan durup bizi izleyen insanların da olduğunu biliyorsak, bence birazcık artık onların harekete geçmesini beklemeden bizim onları teşvik etmemiz, sonuç da alabileceğimiz bir şey. Aktaracak daha çok şey var ama ne kadar çok farklı yerden deneyim alabilirsek o kadar iyi. Teşekkürler.

Kocamustafapaşa KDK - Nihal

Bizim doğal çevremiz çoğunlukla çocuklu kadınlardan oluşuyordu. Bu çocuklu kadınları biz bir şekilde KDK'mıza dahil ettik. Ve yaptığımız etkinliklerin çoğunlukla çocuklarla ilgisi oldu. Bu bizi iyi bir noktaya taşıdı aslında. Semt evimizde bir çocuk kitaplığı açtık, küçük bir çocuk kütüphanesi. Çok da şenlikli bir açılış oldu. Hem tanıdıklarımız geldi, hem de yoldan geçen tanımadığımız pek çok kişi. Yüz boyama etkinlikleri, müzik etkinlikleri, ikramlar hazırladık. Pandemi döneminde insanların çok ihtiyacı olan bir sosyalleşme ortamı yaratmış olduk. Çok da keyifli geçti. Kadınların Fatih'te çocuklarını götürebilecekleri, onları eğlendirebilecekleri kültürel ortamlar yok, kitabevi yok, çocuklarla etkinlik yapan bir yer yok. Fatih'te daha çok Kur'an kursları var çünkü. Dolayısıyla çok ilgi çeken bir şey oldu çocuklara bir şeyler sunmamız. Ama bunları aşmamız gerekiyor. Sonuç olarak şöyle bir noktaya vardık; biz çocuklar için etkinlik yapmayalım, yetişkinler için etkinlik koyup çocuklar için onların çocuklarını etkinliğe giderken bırakabilecekleri bir atölye oluşturalım dedik. Yani temel amacımız çocuk etkinliği değil, anne babalara ulaşip derdimizi anlatabilmek olmalı.

Hep başından beri konuştuğumuz şey dayanışma. Dayanışma karşılıklı olan bir şey. Ben de dahil çok unutuyoruz bunu. Yardıma ihtiyacı olan kadınlara bizim de yardıma ihtiyacımız olduğunu göstermemiz gerekiyor. Biraz önce söylenmişti, biz örgütlü bireyler de zor koşullar altında yaşıyoruz, aynı sistemle mücadele edip yaşamaya çalışıyoruz. Ben karşımdaki

kadın arkadaşım, bu KDK üyesi de olabilir, mahallede tanıdığım birisi, bir arkadaşım, bir veli de, yardım istediğimde onun da mutlu olduğunu görüyorum. Bu anlamda benim de örgütlü bir birey olarak o kadının desteğine ihtiyacım var. Belki bu dili birazcık daha geliştirebiliriz diye düşünüyorum. Bu öneriyi kendime de dahil etmiş olayım. Teşekkürler...

Marmara ve Yıldız Teknik Üniversitesi KDK'ları - Berivan

Gençlik çalışmamızdaki Kadın Dayanışma Komitesi'ni biz ilk olarak 25 Kasım Kadına Yönelik Şiddetle Mücadele Günü'nde Marmara Üniversitesi'nde kurduk. Kısa bir süre sonra da peşine Yıldız Teknik Üniversitesi ve diğer üniversitelerimiz eklendi. Ben de bugün Marmara ve Yıldız Teknik Üniversitesi adına size deneyimlerimizi ve katkılarımızı anlatmaya çalışacağım. Biz ilk olarak Marmara'da bir anket çalışmasıyla başladık. Bu anketin amacı okuduğumuz okuldaki öğrencilerin sahip oldukları cinsiyet sebebiyle ne gibi zorluklar çektikleri, akademiye ne kadar cinsiyetçi söylemlere maruz kaldıklarını ölçmeye yönelikti. Ve burada birkaç veri elde ettik. Onları sizinle paylaşmak istiyorum.

Okulumuzdaki öğrenci arkadaşlarımızın %72'si ikamet ettikleri yerde, yurtlarda, apartlarda sahip oldukları cinsiyet sebebiyle şiddete maruz kaldıklarını ve birçok olay yaşadıklarını, tacize uğradıklarını ifade ettiler ankette. Ve yine arkadaşlarımızın %43'ü de akademiye çok fazla cinsiyetçi söyleme maruz kaldıklarını söylediler. Biz bu anketi raporlaştırdık. Akademisyen hocalarımıza gönderdik. Arkadaşlarımızla paylaştık. Ve bunun sonucunda yaklaşık kırk kişilik, şimdi de elliye dayanan bir iletişim grubumuz oluştu. Ardından dediğim gibi çok kısa bir süre sonra Yıldız Teknik Üniversitesi'nde Kadın Dayanışma Komite'mizi açtık ve oradaki ilk etkinliğimiz de yani kuruluş etkinliği de diğer üniversitelerle birlikte yaptığımız "Sıra Yarınları Kazanmakta" adlı sergiydi. Bu sergide biz komitelerimizdeki tüm arkadaşlarla birlikte çeşitli tasarım ve fotoğrafları birleştirdiğimiz "yüzyüze" bir sergi gerçekleştirdik. Bu serginin ardından da 8 Mart'a doğru yürümeye başladık. Birçok online etkinlik yaptık, onların tek tek isimlerini saymak istemiyorum. Genelde çoğu kadın

emeği üzerineydi ve çokça verim aldığımız etkinlikler oldu. 8 Mart'a giderken de yine arkadaşlarımızla beraber afişlerimizi hazırladık. 8 Mart'ta arkadaşlarımızla birlikte KDK önlüklerini giyip beraber KDK çağrı metnini dağıttık sokakta, 8 Mart'a katıldık. Ardından bizim aslında bu sene dayanışmayı en çok hissettiğimiz yer Marmara Üniversitesi Hukuk Fakültesi oldu. Bir avukat arkadaşımız staj yaptığı yerde patronunun tacizine uğradı ve bu olay ardından çeşitli mücadele kanallarından mücadelesini vermeye başladı. Bize de ulaştı ilk seferde. Biz önce bir bildiri kaleme aldık ve bu bildiriyi neredeyse okuldaki tüm kulüpler imzasını attı. Burada demek istediğim şey şu: Bizim üniversitelerde genelde çekindiğimiz şey şu oluyor; çok fazla kadın topluluğu var, çok fazla kadın hakları savunucuları var. Bunlar varken biz nerede duruyoruz? Biz durduğumuz sınıf siyasetini buraya nasıl yansıtacağız? Nasıl göstereceğiz? Bu bizim çekincemiz oluyor ama hiç çekinmemize gerek yok. O kulüplerin hepsi bizim öncülüğünü yaptığımız iyi işlere gelip imzalarını attılar.

Biz bu sene eğitimin online olmasıyla beraber çok fazla sıkıntı yaşadık, çünkü arkadaşlarımızla yüzyüze gelemedik. İstanbul'da olan sayılı insan var. O yüzden genelde online görüşmeler ve işler yaptık ve sosyal medyayı çok aktif kullandık. Bu biraz görünürlüğü müzü arttırdı. Hatta bir online protesto gerçekleştirdik, dedik madem siz bizi kampüslere sokmuyorsunuz... Yıldız Teknik Üniversitesi'nde, "İstanbul Sözleşmesi Yaşatır" logosunu profil fotoğrafı yaptığı için bir akademisyen arkadaşımızı dersten atmıştı. Buna karşılık biz de o kişinin dersinde bunu yapamazsınız diyerek kendisini protesto ettik.

Altını çizmek istiyoruz; biz okullar açık olduğunda da, şu anda da kampüste sadece öğrenci arkadaşlarımıza ulaşmaya çalışmıyoruz. Biz üniversitemize, kampüslerimizde çalışan işçilere, orada çalışan memurlara, akademisyenlere de ulaşmaya çalışıyoruz. Hocalarımızın hepsiyle temas kurmaya çalışıyoruz. Bizim akademiyle de bir derdimiz var. Kadına yönelik her türlü şiddeti meşrulaştıran iktidarın söylemleri ve bu söylemleri akademiye, üniversiteye taşıyan bireylerle de bizim derdimiz var. Yıldız Teknik Üniversitesi'nde dinci gerici laflarıyla bildiğimiz Bedri Gencer'lerle de derdimiz var. Marmara Üniversitesi'nde çocuk istismarından hüküm giymiş ama bir bölümün başkanlığına getirilmiş Abdulsamet Köse'lerle de derdimiz var. Arkadaşlar, üniversiteli genç kadınlar bulundukları durumda sahip oldukları şeylerle geleceksiz olduklarının farkındalar ve bizim düşündüğümüzden çok daha fazla öfkeli. Bu durumda da biz üniversite KDK'larına çok büyük bir görev düşüyor. Korkmayalım, çekinmemize gerek yok. Hata yapabiliriz belki ama bizim güvenmemiz gereken şey bizim mücadelemizin meşruluğu. Çünkü biz biliyoruz ki; eşitlik ve özgürlük kadınlarla gelecek.

Çanakkale KDK - Arya

Yağmur ayrıldığı erkek arkadaşı tarafından çok uzun bir süre tacize ve tehditlere maruz kaldı. Biz de bir arkadaşımız aracılığıyla kendisiyle tanıştık. Yağmur arkadaşımızla mücadelesini birlikte yürütmeye karar

verdik. Bizimle tanışmadan önce de zaten savcılığa ve karakola suç duyurusunda bulunmuştu. Uzaklaştırma kararı çıkarılmıştı ama tabii bunun hiçbir etkisi olmamıştı. Biz Yağmur'la tanıştıktan sonra onu geçici bir süre kalabileceği bir eve yerleştirdik, ancak orada bile evi taşlandı arkadaşlarımızın. Orada zorlandığımız bir mesele ortaya çıkmış oldu: "Hem Yağmur'un hem de onunla evini paylaşan arkadaşımızın güvenliğini nasıl sağlayabiliriz?"

İlk başta mücadeleyi yürütmek isteyen arkadaşımız -ve hatta biz bunun video haberini de yaptık- ancak mücadeleden geri çekilmeye karar verdi. Çünkü onu engelleyen çok fazla nokta vardı. Birincisi çalıştığı ve okuduğu yerde insanların ona mağdur gözüyle bakması, aslında acıyarak bakması. Bir diğeri ailesinin "olaylar daha fazla büyümesin, olayın üstüne gitme, bir an önce kapat ve bizim yanımıza geri dön" ısrarıydı. Aslında bizim tarafımızdan değil ama yaşadığı çevre tarafından çok fazla yalnız bırakıldı. Bu tür şeyler ister istemez bir çok kadın arkadaşımızı mücadeleden geriye düşürebiliyor. Aslında tam da burada gücümüzü göstermek gerekiyor. Onun attığı her adımda bizim de onunla olduğumuzu hissettirmemiz gerekiyor, yine de bazı noktalarda geri adım atılabiliyor.

KDK'lar bizim mücadelemizin sesini duyurabilmek için çok iyi bir araç haline geldi. Ama hala gündelik mücadelede çözülmesi gereken sorunlar, geliştirilmesi gereken araçlar var. Bu sorunlar hepimizin yaşadığı, etrafımızda gördüğü sorunlar. Örneğin güvenlik kaygısını aşmak ve insanlara güven vermek gerekiyor. Yeri geldiğinde ailesinin karşısına birlikte çıkmak gerekiyor. Çalıştığı, yaşadığı yerden uzaklaşmaktansa orada çalışmaya devam edip "evet ben tacize uğradım ama burada haksız olan ben değilim. Fail suçludur ve onu suçlamanız gerekiyor." demesine yardım etmek gerekiyor. O kararlılığı ve özgüveni birlikte göstermemiz gerekiyor. Tabii bize burada çok fazla rol düşüyor. Umarım bundan sonraki süreçte bunu daha da güçlendirdiğimiz bir dönem olur. Hepinize teşekkür ederim dinlediğiniz için.

Karataş KDK - Özgür

Ben gözlediğim kadanyla Bayraklı KDK'nın söz-

lerinde eksik kaldığını düşündüğüm şeyleri eklemek için söz aldım. Bence çok önemli bir şeyi; kendilerine vermeleri gereken paydayı unuttular. Çünkü bir sonraki Kadın Kurultayında Karataş KDK'nın anlatacağı çok şey olmasını sağlayacak olanın onlar olduklarını söylemem gerekiyor. Bence Bayraklı'da deprem olduğu için değil, iki tane inatçı kadın her gün iş çıkışı ilmek ilmek dokunan bir çalışma yaptığı için iyi bir KDK'mız var. Bence en başa yazmamız gereken şey bu. Süreklilik, emek, ısrar... İnsanların hayatlarına dokunmak... Bizim başka bir sihirli değneğimiz yok. Hepimize de o feyzle hareket etmemizi söylemek isterim.

Beytepe KDK - Tuğçe

Biz öncelikle edebildiğimiz ölçüde taciz ve şiddet davalarını takip ettik. Arkadaşlarımızla dayanıştık. Bu süreçte bizim yabancı olmadığımız dayanışma kültürünü henüz çok yeni tanıdığımız arkadaşlarımıza bile ulaştırdığımızı fark ettik. Pandemi sürecinde pek çok arkadaşımız memleketine dönmek zorunda kaldı. Bu bazılarımız için tacizcilere ve suç mahalline geri dönmek anlamına geliyordu. Biz o arkadaşlarımızın duruşmalarına eşlik ederek maddi manevi destekle güvenli alanlara kavuşmalarını sağlayarak dayanışmayı farklı illere de taşımış olduk. Mücadelemiz kampüsten yaşadığımız yerlere, okurken çalışmak zorunda olduğumuz iş yerlerine sıçradı.

Çalışan bir öğrenci olmak zaten zor iken bu yükü mobbingin ve tacizin daha da ağırlaştırdığını biliyoruz. Bir öğrenci arkadaşımızın iş yerinde maruz kaldığı taciz ise bildiklerimizi bir kez daha somutlaştırmış oldu. Olayı öğrendikten sonra durumu patrona bildirdik. Tabii ki bizi şaşırtmayarak hiçbir şey yapmadı. Biz de bunun üzerine kafenin önünde bir eylem planladık. Birebirde bizi geçiştiren patronlar eylemden haberdar olunca apar topar o şahsı işten çıkardılar.

Kadın Dayanışma Komiteleri bize bir kez daha gösterdi ki; kadınların ayak sesi bile tacizcileri, gericileri, patronları yıldırmaya yeter. Bir de bir ek daha yapmak istiyorum. Bu olayın üzerine şöyle bir gelişme oldu komitemizde; okuldaki bir kadın arkadaşımız, okuldaki başka bir öğrenci tarafından taciz edildi. Onu şikayet ettiği için de kişi, yurdun önüne giderek hayatıyla tehdit etti arkadaşımızı. O süreçte o arkadaşımız bizi hiç tanımadığı halde sadece sosyal medya hesabımızı bulmuş. Mesaj attı ve tanışmış olduk. Bu kadar

zor durumda, hiç tanımadığı halde bize güvenip bize ulaştı. Bu bizi umutlandırdı da çünkü bu arkadaşımızın gelecekte KDK'da mücadele arkadaşımız olacağını biliyoruz. Bir kamuoyu açıklaması yaptık, bundan sonra çeşitli soruşturmalar başlatıldı ve o şahıs şu anda okuldan uzaklaştırıldı. Yine o şahısla ilgili şöyle bir detay var; bu arkadaşımız dokuz yıldır okulda ve güvenlik görevlileri bile "Evet o kişinin tacizci olduğunu biliyoruz" diyordu. Dokuz yıldır da hiçbir şey yapılmamış. Ama hep birlikte başlattığımız mücadele ile bu arkadaşımız bir hafta içinde okuldan uzaklaştırılmış oldu. Aslında bu kadar basit bunun çözümü.

Şöyle bitirmek istiyorum: İlk kurultayımızda verdiğimiz bu güzel görüntü, bu bahsettiğimiz kazanımlara çok daha güzellerini, çok daha büyüklerini ekleyeceğimizi ve bu yolu sosyalist devrim ile tamamlayacağımız inancını arttırdı bende. Sizde de eminim öyle olmuştur. Hepimizin eline sağlık, herkese kolay gelsin.

İstanbul Üniversitesi KDK - Buse

İstanbul Sözleşmesi bizim okulda çeşitli fakültelerde karşılık bulmasına rağmen birçok fakültede hiçbir şekilde karşılık bulmadı. Kadın mücadelesini bırakın kadın bile denmemiş fakülteler vardı. Biz sözleşmenin feshinden sonra merkezi eylemler dışında birkaç etkinlik yapmayı planladık. Bundan önce zaten bir KDK duyurusu yapmış olduk İstanbul Üniversitesi'nde. Bu duyuruyla birlikte ulaşamadığımız fakültelere, aslında daha önce hiç kadın mücadelesinin verilmediği fakültelerde biz bir mücadele başlatmış olduk.

Bu çalışmamızdan sonra bir anket çalışması da biz hazırlamış olduk çünkü bir anket çalışması hazırlamak sadece o anketin verilerinin raporlanmasını değil, anketi cevaplayan insanların anket sorularını cevaplarken aslında politik bir bilince ulaşmasını da beraberinde getiriyor. Bu pandemi şartları bizi her ne kadar okullardan uzaklaştırsa da, uzaktan eğitimle mücadele ediyor olsak da üniversiteler sadece eğitim alınan yerler değil, genç bir kadının toplumsallaşması, sosyalleşmesi, kültürel alanın içinde olması için oldukça önemli yerler. Pandemi genç kadınların birçoğu ailelerinin yanına döndüler. Ve ailelerinin yanına döndüklerinde aslında hiç güzel bir tabloyla karşılaşmadılar. Çoğu işte ev işi yükünü ailesiyle bölüştü. Ya da işte

yaşadıkları şehir gerici bir şehirse, şehir bile değilse, çok daha korkunç bir tablo ile karşı karşıya kaldılar. Biz üniversitelerin sadece eğitim alınan yerler değil, kadının hayatta kendini var edebileceği, kültürel, sosyal alanda var edebileceği yerler olduğunu düşünüyoruz. Bu yüzden de üniversitelerde bir kadın mücadelesinin aslında dayanışma örneklerini verebilmemizin nedeni de eğitiminin online olması oldu.

Farklı şehirlerdeki arkadaşlarımızla üniversitelerde eğitim yüz yüze olduğu zaman birlikte mücadele etme çağrısını zaten dönem başlamadan önce veriyoruz ve çeşitli geleceğe yönelik dayanışma pikniklerine çağrı başlığını da şimdiden örgütlemeye başlıyoruz. Ama bunlara ek olarak biraz önce bahsettiğim tabloda üniversitede bir genç kadının hayatına müdahalede AKP gerçekten sınırlarını çok daha fazla zorluyor. Genç kadınların yaşam alanlarının aslında çok daha fazla müdahaleye açık olduğunu görebiliyoruz. Burada da şu başlık bence çok önemli bir hale geliyor: Laiklik Türkiye'de genç kadınların kendilerine bayrak edip mücadelesini vermeleri gereken bir başlık. Üniversite KDK'larının bu konuyu bir mücadele hattı olarak örmesi gerekiyor. Çünkü genç kadınlar hayatlarına olan bu müdahaleye öfkeli ve bu öfke aslında örgütlenmeli. Biz bu öfkenin okul arkadaşlarımıza ulaşmakta önemli olduğunu fark ettik. Bugünden dayanışmayı ve yanını örgütlemek için mücadele etmeye devam edeceğiz üniversitelerde. Hepimize kolay gelsin.

İstanbul - Yaşar

Burada aydın gençlerle tanışmış olmaktan dolayı çok mutluyum, bunu ifade etmek isterim. Benim babam bir köy enstitüsü öğretmeniydi. Annem bir öğretmendi. O zamanki kazanımların çok çok gerisine gittik. Yani artık o kazanımlardan söz edemeyecek hale geldik. Ama cumhuriyeti elimizden bırakmıyoruz. Bu cumhuriyeti sosyalist bir cumhuriyeti yapmak istiyoruz, bizim başkaldırı noktamız bu. Oysa bugün Türkiye'de başkaldırı noktası seçimlere bağlanıyor. Seçimler başkaldırı noktası değildir. Bizim yapmamız gereken gerçekten sokaktaki kadını, nelerle mücadele ettiğini tanıtmak olmalı. Bilmeden başkaldırılmaz.

5. OTURUM: MAHALLELERDEN İŞYERLERİNE KADIN DAYANIŞMA KOMİTELERİNİN YAYGINLAŞMASI

İŞYERLERİNDE KADIN DAYANIŞMASI VE KDK'NİN ÖRGÜTLENMESİ NEDEN ÖNEMLİ?

Meliha Asan

19. yüzyıldan bu yana kadınlar çalışma, oy verme, eğitim alma gibi çok temel konularda bile mücadele ediyor. Mücadele ederek kazanıyor.

Kadınların her yeni kazanımında, düzen başka bir cephe açıp yeniden, başka bir gerekçe ile saldırıya geçiyor. Kadınlarınsa eşitlik, özgürlük, adalet kavgası devam ediyor.

Türkiye' de de durum farksız. AKP, yeni Türkiye' yi kurmak, tüm toplumu yeniden dizayn etmek için iktidara geldiği günden bu yana çalışıyor.

Arzu ettiği ülkeyi kurmak için giderek daha da saldırganlaşıyor. Saldırı pek çok başlıkta ama en çok da toplumsal hayatta vücut buluyor. Toplumun en zayıf, güçsüz ve teslim alınması en kolay gördüğü kısma; kadınlara saldırıyor. Kadınları hedef gösteriyor.

Evet, kadına yönelik saldırganlık giderek artıyor. Ancak AKP' nin her hamlesinde başarısızlığı bir kez daha yüzüne çarpıyor. Kadınlar ikna olmuyor. Bo-yun eğmiyor. Bugünün Türkiye'sinde bir toplumsal dirençten söz edeceksek, mücadelenin direnç hatlarından en güçlüsü olarak kadınlar giderek öne çıkıyor. Kadınlar bu düzenin kendileri için biçtiği gömleğe sığmıyor.

Türkiye Komünist Partisi, işçi sınıfımızın ihtiyacı duyduğu her anda ve noktada yanında olmaya, direnişi, mücadeleyi güçlendirmeye, büyütmeye, yön vermeye çalışıyor.

Bu bağlamda sihirli ya da yepyeni değil; tam da mücadele repertuarımızda olan bir yöntem imdadımıza yetişiyor: Dayanışma!

Kadın Dayanışma Komiteleri, Eylül 2020' de Türkiye Komünist Partisi' nin çağrısıyla kurulmaya başladı. Öngörümüz kadınların var olduğu her alanda mahallelerde, okullarda, iş yerlerinde onlarla yan yana gelmek, kol kola girerek yüreklendirmek, dayanışmayı büyütme.

Pandeminin pek çok kısıtına rağmen, bugüne kadar her birinizin emeğiyle kurulan, genel olarak semt evleri ölçeğinde ya da üniversiteler düzeyinde faaliyet gösteren KDK lar için herkesin bir kez daha eline sağlık.

Şimdi, gelecek dönem önümüzde yeni bir görev bulunuyor: İşyeri Kadın Dayanışma Komiteleri

Hem bu salonda bulunan biz, hem döndüğümüzde mahallelerimizde, okullarımızda bizii bekleyen dostlarımız, hem de bu gün bu salonda olamayan boyun eğmeyen tüm kadınlar için mesaiye, işyerlerimize

döndüğümüzde harekete geçeceğiz.

Semt evlerimizde, mahallelerimizde, okullarımızda kısa zamanda azımsanmayacak bir tecrübe biriktirdik. "Yapabilir miyiz?" "Üstesinden gelebilir miyiz?" dediğimiz, ilk kez karşılaştığımız pek çok konuyu çözümledik.

Şimdi bu tecrübelerimizin de katkısıyla iş yerlerimizde dayanışmayı örgütleyeceğiz.

Patron-işçi, sömüren-sömürülen ilişkisi sürdükçe, üretim araçları üzerindeki özel mülkiyet ortadan kalkmadıkça emekçi kadınlar iş hayatında zorluklar yaşamaya devam edecek.

İş yerlerimizde siyasal, ekonomik, sosyal bir dizi ihtiyaç ve mücadele başlığı ile karşılaşıyoruz. Bu başlıklar çoğu zaman tüm personel için belirleyici olsa da kimi zaman özellikle kadınların hayatını zorlaştırıyor. Emekçi sınıfın kadınları olarak biz hem ait olduğumuz sınıf hem de cinsiyetimiz nedeniyle katlanmış bir sömürüye, çifte sömürüye maruz kalıyor.

Pandemi öncesi verilerine göre ülkemiz nüfusunun yarısından fazlasını oluşturan kadınların ancak 1/3'ü çalışıyor. İşsizlik kadınlar için çalışma hayatındaki birincil sorun olarak göze çarpıyor.

Yine veriler gösteriyor ki çalışan her 2 kadından yalnızca 1'i sigortalı çalışıyor. Bu kayıt dışılık aynı zamanda yasa dışılık anlamına da geliyor. Böylece kadınların her türlü hakkı patronun insafına bırakılıyor.

Kuralsız çalışma da benzer bir şekilde kadın yoğun sektörlerde göze çarpıyor. Belirsiz mesailer, tanımsız işler, plansız ödenen ya da ödenmeyen ücretler...

Pandemiden önce propaganda edip güzellemesini yaptıkları evden çalışma ise son 1,5 yıldır özellikle kadınların kâbusu oldu. İşçiyi eve gönderen patron hem işyeri masraflarından hem yol-yemek gibi masraf kalemlerinden kurtuldu. Hem de nasıl olsa evdesiniz diyerek 24 saatlik yeni bir mesai anlayışı ile hareket etmeye başladı.

Pandemi dönemi çalışma koşullarını ağırlaştırmak dışında, kimilerimiz için iş yerlerinde saydığımız olumsuzlukların dozunu giderek arttırdı. Kimilerimiz içinse bu sorunları yeni çalışma mekânlarımız haline gelen evlerimize taşıdı.

Böylece evden çalışma muazzam bir esnek çalışmaya dönüştü. Öyle ki artık 24 saat esasına göre çalışıyoruz.

Tüm bunlar iş yaşamında yaşadığımız formal zorluklar. Bir de informal, yok kabul edilen, kulak tıkanan ve tam da çifte sömürüyü ayyuka çıkaran zorluklar var: Baskı, ayrımcılık, şiddet gibi...

Çalışma hayatındaki baskı, ayrımcılık, mobbing ve şiddete karşı durmak; haklarımızın çiğnenmesini engellemek, insanca çalışma koşulları yaratabilmek için taleplerimizin karşılanmasını sağlamak işyeri dayanışma komitelerimizin konusu olacak.

Peki, nasıl yapacağız? Aslında bu soruya da vereceğimiz cevap bilmediğimiz ya da arayıp bulacağımız bir cevap değil. Var olduğumuz alanlardan başlayarak dayanışmamızı örgütleyeceğiz.

Güncel durumlarda taleplerimizi bir mücadele

konusu haline getirip yan yana gelecek ve bir muhataplık yaratacağız.

Sömürü ne denli somutlanıyorsa, mücadelemiz de o denli somutlanabilir olacak.

İş yerinde kadın-erkek arasındaki ücret farkı uylaması devam mı ediyor? "Eşit işe eşit ücret" talebini yükseltelim.

İşyerinin fiziksel koşulları mı kötü? İyileştirilmesi için mücadele edelim.

Bir arkadaşımız, doğum izinlerini mi kullanıyor? Hep birlikte izinlerin kullanımı için kavga verelim.

Son dönem konuya dair bir dizi mücadele tecrübemiz de olan: Kreş meselesi. Yasal düzenlemelerin bile çok gerisinde olduğumuz bu konuda özellikle kalabalık işyerlerinde hızlıca harekete geçelim.

Nereden başlayacağız? Öncelikle, mahalleden işyerine ya da kampüsten işyerine diyebiliriz.

Özellikle emekçi mahallelerinde kurulan kadın dayanışma komitelerimiz bir kısmı aynı işyerlerinde, mekânsal olarak aynı havzada ya da aynı sektörde çalışan kadınlardan oluşuyor.

Biz, mahalle üzerinden temas kurduğumuz için pek çok zaman bu noktayı ıskalıyoruz. Şimdi, önce kendimizden başlayarak sonra da temas kurduğumuz dostlarımıza bir de bu gözle bakalım. Her birimiz biliyoruz ki mekânsal ya da sektörel olarak aynı yerde istihdam edilen iki kadın yan yana geldiğinde işyeriyle ilgili ya da iş dolayısıyla ortaya çıkan bir dizi sorun kendiliğinden sıralanıveriyor. Ancak bu sorunların çözümüne dair bir araya gelmek, kafa yormak konusunda henüz yolun başındayız.

Benzer bir şekilde, öğrenci-işçi olan genç kadınlar, genel olarak hizmet sektöründe, kafelerde mağazalarda istihdam ediliyorlar. Üstelik neredeyse tamamı kayıt dışı ve sigortasız. Herhangi bir hak talebinden çok uzaklar. Yaşadıkları stres, mobbing, taciz de cabası.

Şimdiye kadar KDK'larda iş hayatında olan ya da pandemi döneminde işsiz kalan kadınlar için bir dizi faaliyet gerçekleştirdik. Yasal haklarımıza dair bilgilendirmelerden, iş hastalıklarına dair eğitimlere, çocukların bakımına dair destekten, kimi arkadaşlarımızın iş davalarını sahip çıkıp takip etmeye varıncaya kadar pek çok çalışma yaptık. Ancak henüz istediğimiz noktanın uzağındayız.

Kısacası, mekânsal bütünlük ile temas kurabildiğimiz her bir kadın, bir işyeri KDK'sı kurucusu olabilir. Bir diğer başlangıç noktası, kadın emekçi yoğunluğu fazla olan işyerleri

Henüz temasımız olmayan ancak kadın işçi oranının gözle görülür bir biçimde yüksek olduğu iş yerleri için özel planlamalar yapabiliriz.

Dokuma, tekstil, gıda fabrikaları, plazalar, özel ya da kamu kurumlarının genel müdürlükleri gibi kadın emekçilerin yoğun olduğu ayrımcılık, baskı, esnek ve güvencesiz çalışma, ekonomik şiddet gibi koşulların normalleştiği iş yerlerini önceliklendirmeliyiz.

Şimdiye kadar ürettiğimiz tüm materyaller, broşür, bildiri, merkezi yayınlarımız birer araç olarak kullanılabileceği gibi çalışmayı planlayan KDK'mız da temas

yüzeyi yakalamak bir araç geliştirebilir.

Tüm bunlardan başka, bugüne dek KDK'larda biriktirdiklerimizin yanında Patronların Ensesindeyiz Dayanışma Ağı'nda da pek çok işyeri ve sektörel dayanışma örgütledik.

Çıkışsız, çözümsüz, çözülemez gibi görülen pek çok mücadele başlığını kazanımla sonuçlandırdık. Hepsinden önemlisi ilgili sektörlerde dayanışma ile neler yapılabileceğini, örgütlü bir gücün patrone hesap sorabileceği ve hakkını alabileceğini öğrendik/öğrettik.

Patronların Ensesindeyiz Dayanışma Ağı'nın da mücadele tecrübesi yanımızda.

Şu an sizlere, olduğundan daha parlak, daha aydınlık bir tablo çizmek niyetinde değilim.

Ancak bugün bu salonda 100 civarında katılımcıyla yaptığımız bu çok kıymetli toplantının sonuna gelirken, her bir KDK temsilcimizin alanına geri dönerken aklında hangi iş yerinde KDK kurabileceğine dair bir dizi fikirle gideceğini biliyorum.

Çünkü hem tarihsel hem siyasal hem de en temel insani sorumluluğumuz, Türkiye ve dünyada kapitalizmin bu en karanlık, en kirli çağında Türkiye işçi sınıfının pırl pırl kadınlarına; tarihi direniş, mücadele, dayanışma örnekleriyle dolu işçi sınıfımızın kadınlarına; DAYANIŞMA'yı hatırlatmaktır, DAYANIŞMA'yı öğretmektir, DAYANIŞMA'yı örgütlemektir.

Direndik, dayanışıyoruz, kazanacağız!

Hepimize kolay gelsin.

Karaduvar KDK- Hanife

Geçen yıl eylül ayında Karaduvar'da Kadın Dayanışma Komitesi'ni kurduktan sonra biz de sosyal medya ve birebir görüşmelerle KDK'da ne tür etkinlikler yapacağımıza, hangi atölyeleri yapacağımızı, çocuklarla neler yapacağımıza dair çeşitli planlamalar yaptık, bunların bazıları gerçekleşti. Burada henüz bahsedilmeyen bir konu bizim için çok özel oldu ve bunun yarına devredecek bir mücadele başlığı olduğunu düşünüyorum. Çocuklarla atölyeye ilk başladığımızda bizim katılımcılarımız Suriyeli çocuklar oldu. Onların online okuldan öğrendikleri Türkçe ile bu

atölyeleri devam ettirdik, çünkü biz Arapça bilmiyorduk. Çocukları güvenlik kaygısı ile evlerine bırakırken aileleriyle tanıştık, annelerle. Anneler de Türkçe bilmiyordu, çocuklar tercüman oldu. Ondan sonra da bu zorunluluk ve zorluk bize kadınlarla bir Türkçe atölyesi yapma fikrini verdi. Yine tek kelime Arapça bilmeyen bir arkadaşımız bu görevi üstlendi ve biz onlarla günlük hayatlarını kolaylaştırabilecek bir Türkçe atölyesine başlamış olduk. Bir kadındı, beşe çıktı. Üç tane Suriyeli çocuğumuz vardı, son atölyemizde dokuz taneye çıktı. Kadınlarla ilişkilerimiz ilerledikten sonra artık "nerdesin, nasılsın, hastalığın vardı iyileşti mi?" ya da "taziyeyle birlikte gidelim" gibi yere geldi ilişkimiz. Evlerinde oğullarla, babalarla tanıştık. Onlar da kadınlardan daha çok tabii sosyal hayatın ve çalışma hayatının içinde olduklarından, bu kez de "göçmen işçi dayanışma ağı kurabilir miyiz?" diye düşündük ve bunu zorlamaya başladık. Demek istediğim; verdiğimiz her emek aslında bize bir kapıyı aralamış oldu. Ve bir sonraki alanda daha fazlasına gidebilme gücünü bize vermiş oldu.

Şimdi işçi sınıfını bölmeye yönelik politikaların karşılık bulduğu belki de en orijinal örneklerden birisi Karaduvar'dır. Karaduvar halkının çoğunluğu çok çok uzun yıllar önce Suriye'den göç etmiş kişilerden oluşuyor. Bizim atölyemize gelen kadınlar da, Suriyeli kadınlar da savaş sebebiyle ülkelerini bırakıp gelmiş kadınlar. Ama ilk gelen son geleni sevmiyor. Kapitalizm aynı toprağa tohum ekerken emekte ve sömüründe eşitliyor bu kadınları ve biz de KDK'larla onu aracı kılarak aslında bu kadınları mücadelede eşitlemek zorundayız. Çok emek veriyoruz. Bazen geriye çok az şey kalıyor bazen de yarıya devrediyor. Ama bugün mülteci kadın başlığında inat ve sabırla verilen her emek bizi yarın daha güçlü kılacak. Hepimize kolay gelsin.

Eğitim Emekçileri- Nihan

Ben özel okul öğretmenleri çalışması adına buradayım. Patronların Ensesindeyiz'de dört senedir bir mücadele yürütüyoruz. Ve son bir senedir de bu mücadele aslında bir sendika olarak sürdürmeye karar verdik bildiğiniz üzere. Özel okul öğretmenleri hizmet sektöründe olduğu gibi kadınların çok yoğun olarak

istihdam edildiği bir alan. Yine aynı şekilde eğitim alanı da kadınların epey yoğun bir şekilde çalışmakta olduğu bir alan. Fakat aslında biz bu alanda doğru-
dan bir kadın çalışması yürütmüyoruz. Yine de bizim yürüttüğümüz örgütlenme faaliyetinin aynı zamanda bir kadın örgütlenmesi olduğunu düşünüyoruz. Şimdi size bundan biraz daha sayılarla bahsetmek isterim.

Milli Eğitim Bakanlığı istatistiklerine baktığımız zaman okul öncesi öğretmenlerinin neredeyse %95'inin, ilköğretim öğretmenlerinin %82'sinin, ortaokul öğretmenlerinin %69'unun, liselerin ise %51'inin kadın öğretmenlerden oluştuğunu söyleyebiliriz. Toplamda özel okullarda 175 bin civarında öğretmen var. Ve sayılardan da anlaşılacağı gibi aslında kademe arttıkça, anaoğullarından liselere doğru gittikçe kadın sayısı azalıyor alanda. Şimdi birinci söyleyebileceğimiz şey sanırım şu; öğretmen emeği aslen bakım işleriyle eşleştirilmiş durumda. Kadınların istihdam alanı daha çok bakım, çocukların bakımı söz konusu olduğunda var olabiliyor. Nitekim aslında bize gelen hak gasplarının önemli bir çoğunluğunun özellikle okul öncesi eğitimde yer alan öğretmenlerden geliyor. Şikayetlerin de önemli bir kısmının yine çocukların öz bakım işlerini yürütmekle alakalı olduğunu, yani çocukları giydirmek, tuvaletlerini yaptırmak, beslenmelerini sağlamak gibi işlere zorlandıklarını görüyoruz. Aslında okullarda bu işleri yürütmek durumunda olanlar, bu görevi üstlenenler, öğretmenler değil, öğretmenlere yardımcı personeller olmalı. Fakat özel okullarda sanıyoruz patronlar kar elde etme hırsıyla bu personelleri istihdam etmektense öğretmenlerin üzerine bu yükümlülüğü yüklüyorlar. Bunun dışında akademi bazlı düşündüğümüz zaman yani liseye doğru geçtiğimiz zaman matematik, fizik, kimya gibi daha akademik görülen alanlarda kadınların yerine erkeklerin alınmakta olduğunu gözlemliyoruz. Dolayısıyla bütün bu sayılara ve işlere baktığımız zaman eğitimde işçi örgütlenmesinin doğrudan bir kadın örgütlenmesi olduğu sonucuna varabiliriz. Bu bizim bir eşitlik mücadelemiz aynı zamanda.

Özel okullarda kadın patronlar da ön planda ve biz burada aslında kadın olmaktan kaynaklanan bir dayanışmadan ziyade patron- işçi ilişkisinin kendi gerilimlerinin ön planda olduğunu gözlemliyoruz. Şunu kastediyorum: Bir kadın öğretmen daha fazla prezantabl olmak için sürekli ayakta olsa, günde oniki saat, onüç saat derse girse bile topuklu giymek, makyaj yapmak, şık giyinmek gibi zorlamalara yine kadın patronlar tarafından maruz bırakılabilir. Bu bir mobbing uygulaması halinde, kadın patronlar tarafından kadın öğretmenlere uygulanmış oluyor.

Özel okulda çalışan anne öğretmenler, çocukları kreş ya da okul çağına geldikleri zaman genellikle çocuklarının kendi çalıştıkları okullarda eğitim görmesini istiyorlar. Bunun başlıca sebebi aslında ulaşım vs açısından pratiklik sağlaması. Fakat kimi okullarda kimi öğrencilere ücretsiz olarak bir eğitim hakkının sunulmasına rağmen, çoğu zaman kadın öğretmenlerin çocukları için bir indirim sağlamak için, kendi özlük haklarından vazgeçmesi gerektiğini düşündüğünü fark ediyoruz. Ya da daha fazla çalışmak zorunda

hissediyorlar. Dolayısıyla bizim aslında anne öğretmenlerin çocuklarının eğitimini işyerlerinde ücretsiz olarak sağlanabilmesinin bir mücadele gündemi oluşturduğunu söylememiz gerekiyor.

Önümüzdeki süreçte yüzyüze eğitime geçileceğiyle ilgili bir beklenti var. Fakat aynı zamanda bu hepimizin sanırım bekçisi olması gereken bir hak. Özel okullarda ve devlet okullarında öğrencilerin yüz yüze, tam zamanlı eğitime devam edebilmesi hem öğrencilerin eğitim hakkı için zorunlu bir şey, hem de aynı zamanda öğretmenlerin bir taraftan kendi haklarını korumaları için çok önemli. Dolayısıyla biz nasıl Doğa Koleji'ni hep birlikte örgütlediyseniz, yine öyle öğrencilerin de eğitim hakkının bekçisi olmalıyız. Hep beraber, okullardan patronları, gericiyi kovmalıyız. Bu inançla KDK'ları selamlayalım.

Sağlık Emekçileri - Ebru

Dünya genelinde aslında sağlık ve sosyal bakım işi büyük oranda kadınların üzerinde. Dolayısıyla sağlık emekçilerinin mücadelesinden bahsettiğimizde aslında bütün olarak kadın mücadelesinden bahsetmek durumunda kalıyoruz. Gerçekten de dünyada doksan altı milyon kadın sağlık ve sosyal bakım çalışanı var. Bu rakam hizmetin %70'ini kadınların üstlenmiş olduğunu gösteriyor. Türkiye'de de benzeri bir oran söz konusu.

Sağlık hizmetleri büyük oranda özelleştirildiği için Türkiye'de aslında sağlık bakanlığı bir taşeron bakanlığı gibi. Dolayısıyla hem çalışanların önemli bir kısmının kadın olması, ama hem de bu işlerin taşere edilmesinden dolayı, sınıfsal konumları itibarıyla neredeyse ağırlıklı olarak aslında iş güvencesinden ve gelir güvencesinden yoksun çalışan bir kadın toplamından da söz etmek mümkün. Özellikle şehir hastanelerinin açılmasıyla birlikte hastanelerde yürütülen, hatta bir kısmı tıbbi hizmetler paketinde olan hizmetlerin de aslında önemli oranda taşere edildiğini söyleyebiliriz. Mesela Bilkent Şehir Hastanesi'nde yemeğin, güvenliğin dışında fiziksel tıp ve rehabilitasyon hizmetleri, görüntüleme hizmetleri gene şirket çalışanı olan sağlıkçılar tarafından yürütülüyor. Yani bunun kendisi aslında başlı başına bir emek sorunu. Üniversite has-

tanesinde çalışan bir arkadaşımızın çabasıyla kurulan yerel bir Kadın Dayanışma Komitesi'nin olduğunu ve kendisinin o çalışmaya destek verdiğini biliyorum. Ayrıca her birimiz sağlıkçı kimliğimizle zaten mevcut ve tanımlı kurulacak olan çalışmalara destek verebilecek durumdayız. Ben kendi adıma mesela HPV Aşısıyla ilgili bir iki zoom toplantısına katıldım. Hani çorbada azıcık da olsa bir tuzumun olması için. Yapılabilecek elbette ki çok şey var ama, bu sanırım zaten en başında, bu oturumun en başında, yani işyerlerinde yaşanabilecek en doğrudan sınıfsal konumdan kaynaklanan sorunlar başlığı dışında, özel olarak yani kadınların bakım ve onarım emeğinin birincil sorumlusu gibi görülmesinden kaynaklı, üzerlerindeki yükü hafifletebilecek bir şey olduğu için, özellikle kamu hastanelerinde, mesela, kreş başlığı, gerçekten çok rahat karşılık bulabilecek bir şey diye düşünüyorum. Teşekkür ediyorum, hepinizi selamlıyorum.

Tekstil emekçileri - Ulviye

Bizim tekstilde olan sorunlarımız; iletişim sorunu, esnek çalışma saatleri, servis sorunu, servisi tek yapmak için üç semtten geçirip de kendi evimize gitmemiz, çift bordro. Ayrıca asgari ücret bankaya yatıyor, ücretin gerisini elden alıyoruz, yani sigortamıza etkisi yok. Sahte sigortalar en önemlisi. Emekliliğimiz geliyor. Dilekçemizi kuruma veriyoruz ve kurum bize diyor ki; üç sene, dört sene ya da beş sene sahte sigortan var. Senin patronun senin çalıştığın günlerin karşılığını kuruma ödemediği için ben bu günleri sende düşünüyorum. Seni emekli etmiyorum. Kurum bizi cezalandırıyor. İşçiyi cezalandırıyor. Patronu değil.

Sonra eşit işe eşit ücret almama sorunumuz var. Kamu çalışanları bankada on üçüncü maaşı alıyor, bizim işçilerin on üçüncü maaşını ise bankalar patrona veriyor, işçiye vermiyor. Sanki bizim paramızı alıp değerlendirmiyorlarmış gibi, bankalar o parayı patrona veriyorlar, işçiye vermiyorlar.

Kreş sorunumuz var. Doğum yapan arkadaşımız işe geri dönemiyor. Çünkü çocuğuna bakacak kimsesi yok. Mecburen işi bırakıyor. Temizlik sorunumuz, yemek sorunumuz, taşeron dediğimiz fasonlaşma, ana firmalar yerinde durup karına kar eklerken biz fason

patronlarına bir cennet yaratıyoruz biz işçiler olarak. İzin alma sorunumuz; kadınlar çocukları rahatsız oluyor, mesela ben kendi yaşadığım bir şeyi size söyleyeyim; benim annem rahatsız, bana komşudan telefon geldi. Hastaneye gitmem lazım. Hastaneye yatırdık. Başında olmam lazım. 90 yaşında kadın. Ustamın bana söylediği şu: Komşun başında dursun sen akşam gidene kadar. Benim annem 90 yaşında. Ölebilir. Benim bir evlat olarak yetişmem lazım bu insana!

Sigortadan denetime geliyorlar, elemanların özlük dosyalarından isimlerini seçiyorlar. Elemanları önce patronun odasına götürüp bunları söyleyeceksiniz diyorlar. Ondan sonra bizi o denetimcilerin yanına gönderiyorlar. Eleman mecburen patronun dediklerini tekrarlıyor, yoksa işinden olacak. O memur bile o işçinin ifadesini kabul ediyor. Bu sorunumuz var.

İşçi sağlığı güvenliği diye bir şey yok. Her ay bize sanki bir eğitim almışız gibi bir metin imzalatılıyorlar. Asla öyle bir şey yok. Sonra işçilerin %80'inin kadın olmasına rağmen yöneticilerin çoğunun %90'ının erkek olması... Yani sıkıntılarımız çok.

Bundan yaklaşık iki sene önce bizi işten çıkardılar. Haklarımızı vermediler. Ama biz Patronların Ensindeyiz Ağı'yla birleşerek bir ay boyunca fabrikanın önünde direnerek kazanımlar elde ettik. Bundan dolayı Patronların Ensindeyiz (PE) ağını buradan tebrik ediyorum. Güzel işler çıkıyorlar.

Ben bir işçi olarak daha önce de direniyordum. Ama PE ile tanıştıktan sonra daha da umutlandım. Çünkü arkamda biri var, çünkü güvendiğim, beni yalnız bırakmayan, bana destek olan birileri var. O yüzden de direnişime devam edeceğim. Şöyle bir şey de diyeceğim: Anadolu'da tarihin ilk kadın sokak direnişi İzmir'de fırıncılara karşı yapılan direniştir. Ben de İzmirli bir kadın olarak, onların torunu olarak, direnmeye devam edeceğim. Biliyorum ki bugün bu mücadelede geri durursam yarın söyleyecek sözüm olmayacaktır. Hayatın her alanında kadın, daima kadın, direnişte kadın.

Yaşasın kadın dayanışması, yaşasın sosyalizm diyorum. Yağma Yok, Sosyalizm Var!

KURULTAYA İLETİLEN ULUSLARARASI DAYANIŞMA MESAJLARI

YUNAN KADIN FEDERASYONU (OGE)

Sevgili mücadele dostlarımız,

Yunan Kadın Federasyonu, Türkiye’de kadınların eşitlik ve özgürlük mücadelesi için sürdürdüğünüz mücade-
lenin başarısına olan derin inancıyla Kurultay’ınızı en sıcak dayanışma duygularıyla selamlar.

Sevgili yoldaşlar,

Günümüzde bilim ve teknolojideki ilerlemeler ve üretkenliğin artışı tüm kadınlara ihtiyaçlarını karşılayabile-
cek, çalışma, sigorta ve annelik haklarını garanti edecek kalıcı ve istikrarlı bir iş sağlayabilecek durumdadır. Bu
ilerleme, bugün 21. yüzyılda, bize daha az çalışma fırsatı sunarken; daha fazla boş vaktimizi yaratıcı bir biçimde
kullanma ve kişiliğimizin bütünlüklü gelişimi için önemli bir öge olan sosyal yaşama katılma olanağı yaratmak-
tadır.

Ancak bu durumun aksine, 21. yüzyılda ülkemizde ve dünyanın tüm kapitalist ülkelerinde kadınlar eme-
ğin kurlsızlığı ile yüzleşiyor. Annelik devlet güvencesinde toplumsal bir hakkın konusu değil, bireysel bir alan
olarak ele alınıyor. Bunun sebebi ekonomiyi kontrol eden, kârlarını ve piyasadaki rekabet gücünü emekçileri,
özellikle de kadın emekçileri ezerek ve sömürerek artıran fabrikatörlerin, ticari gemi sahiplerinin, banka pat-
ronlarının ve zengin tüccarların varlığıdır. Hal böyleyken kadınlar arasında esnek çalışma ve işsizlik inanılmaz
boyutlara ulaşmıştır.

COVID-19 pandemisi boyunca halkımız ama özellikle de kadınlar hükümetin sağlığını “iş çevrelerinin”
karları uğruna gözden çıkaran sağlık politikalarının bir sonucu olarak büyük acılara tanıklık etti. Sağlık sistemi
özelleştirildi, özel hastane ve klinikler kârlarına kâr katarken, devlet hastaneleri personel yetersizliği ile karşılaştı.

Hükümetlerimiz ormanları, kıyıları, insanları ve onların mülklerini korumasız bırakan, bunu devlete maliyet,
özel sektöre kâr kapısı olarak gören politikalarının sonuçlarını örtbas edip “iklim değişikliği” arkasına sığınırken,
ailelerimiz sel sularında boğuldu, yangınlarda hayatlarını kaybetti, evlerini ve tüm eşyalarını yitirdi.

Federasyonumuz bu barbarlığa militan şekilde karşı çıkıyor. Birlikte ve örgütlü bir şekilde hareket ederek,
kadınların güncel ve gerekli olan tüm talepleriyle radikal kadın hareketine katılmaları için dinamik bir mücadele
yürütüyoruz. Tüm gücümüzle kadınların sendikalarda, meslek odalarında, tarım kolektiflerinde ve öğrenci der-
neklerindeki varlığını artırmaya çalışıyoruz.

Ekim ayında gerçekleşecek kongremiz federasyonumuzu daha da güçlendirmeyi hedefliyor. Biliyoruz ki
mücadele için ortaya koyduğumuz çaba ve inisiyatifler, yaygınlığımız ve önemimiz kadınların harekete geçme-
sine enerji aktaracak, bu alanda etkili olacak.

Değerli yoldaşlar,

İçinden geçtiğimiz dönemde hükümetler, dev şirketler, NATO ve Avrupa Birliği gibi emperyalist örgütlenmeler ile çeşitli sivil toplum kuruluşları, kadınların düşünce ve eylemlerini kendi tehlikeli planları içine hapsedmek için sürdürdüğü çabalarını derinleştiriyor.

Bu durum en başta devletlerin ve emperyalist örgütlenmelerin örgütlü girişimlerinde kendini ortaya koyuyor. Adına “çalışma ve aile yaşamının uyumlaştırılması”, “kadınların karar alma merkezlerine katılması” ve benzerlerini dedikleri politik ve ekonomik projelerle, aslında henüz sömürü çarkının bir parçası olmamış kadın işgücünden fayda sağlamak ve kârlarını artırmak için çalışıyorlar.

Öte yandan, bu durum feminizmi yeniden canlandırmak için yürütülen, “erkek egemenliğini” kadınların en büyük problemi olarak resmeden ve aslında kadın eşitsizliğinin kökenindeki sınıflı toplum, sömürü, süreklileşmiş ırkçı baskı ve şiddeti saklayan örgütlü bir çabayla da ilişkili.

Özellikle son yıllarda feminizmin dünya genelinde ve ülkemizde yaygınlaşması, genç kadınların gerçek düşmanı görmesinde yanıltıcı bir rol oynuyor. Benzer bir durum gerçekliği tam anlamıyla ters yüz edip mantıksızlığı besleyen bilim dışı toplumsal cinsiyet teorilerinin üretilmesinde yaşanıyor.

Sevgili yoldaşlar,

Zorluklarla yüzleşen, iş yerinde, evinde, okulunda ya da boş vakitlerini geçirdiği herhangi bir yerde şiddete maruz kalan tüm kadınlara dayanışma duygularımızı iletiyoruz.

Biliyoruz ki kadın cinayetleri ve tacizleri, bugün sömürü düzeninin dayattığı ‘yasaya’ tabidir: insanın insanı sömürmesi, acımasız rekabet, bireycilik, yaşam ve düşüncedeki çıkarıcılık. Kökeni kadının eşitsizliğine dayanan ve bu eşitsizlikleri sürekli ağırlaştıran bugünkü sömürü düzeninden beslenen bir sorunla karşı karşıyayız.

Sevgili mücadele dostları,

Kendi ülkelerindeki tekellerin çıkarları için yoksulluk üreten, savaşlara ve ülkelerini terk etmek zorunda kalan insanlara sebep olan ABD, NATO ve Avrupa Birliği emperyalistlerine karşı mücadeleyi yükseltmeli, kirli rollerini tüm kadınlara teşhir etmeliyiz.

Bu vesileyle bugünlerde Amerikan ve NATO emperyalizminin desteklediği ve beslediği Taliban zulmüne maruz kalan tüm Afgan kadınlarına, çocuklarına ve halkına dayanışma duygularımızı iletiyoruz. Sevgili yoldaşlar, mücadelemiz ortak, mücadelemiz haklı. Tüm kadınların eşitliğini ve özgürlüğünü kazanana kadar mücadelelerimiz sona ermeyecek!

Yaşasın Dayanışmamız!

Yunan Kadın Federasyonu (OGE)

24 Ağustos, 2021

KÜBALI KADINLAR FEDERASYONU (FMC)

Kübalı Kadınlar Federasyonu, Türkiye Kadın Dayanışma Komiteleri'nin yakın zamanda gerçekleşecek Kurultayı vesilesiyle en içten tebriklerini ve bütün hedeflerine ulaşmaları için başan dileklerini sunmaktan mutluluk duyar.

Bu zor zamanlarda, küresel krizin keskinleştiği ve belirsizliğin arttığı, bir pandeminin gölgesinde bütün ulusların davranışlarının değiştiği bir anda, cinsiyet eşitliği, kadına ve kız çocuklarına şiddetin bitmesi, kadınların ekonomik olarak güçlenmesi ve siyasete ve karar mekanizmalarına katılması için mücadele etmek, bir zorunluluk olmaya devam ediyor.

Küba'nın bu alanda, Küba Devrimi tarafından hayata geçirilen programlar, sosyalist bir toplumsal adalet projesinin uygulanması ve örgütümüzün sarf ettiği emek sayesinde ortaya koyduğu gelişim sizlerin malumu.

Bu, biz kadınları, Küba toplumsal sürecinin başrolünde, bağımsız hakları olan etkin özneler haline getirdi. Küba toplumunun çeşitli sektörlerinde ve karar alma mekanizmalarında kadınların varlığı önemli bir artış gösterdi. Parlametonun %53,22'sini, eğitim emekçilerinin %67,4'ünü, hakim ve savcılarının %70'ten fazlasını, sağlık ve sosyal hizmet emekçilerinin %70,4'ünü biz kadınların oluşturması bunun bir kanıtı. Doktorların %62'si ve dünyanın çeşitli yerlerinde bulunan sağlık emekçilerimizin de %64,2'si de biziz.

ABD'nin 60 yıldır adımıza uyguladığı suç niteliğindeki ekonomik, ticari ve finansal ablukaya ve aynı ülkenin çeşitli kurum ve yapılarının Küba devrimine yönelik süregelen ideolojik yıkım ve yalan kampanyalarına rağmen, Küba gelişmeye ve Başkumandan Fidel Castro'nun bize her zaman öğrettiği gibi enternasyonalizmin öncüsü olarak dayanışmaya ve halkların kardeşliği bayrağını en yüksekte taşımaya devam ediyor.

Bu bağlamda, 23 Ağustos günü kuruluşunun yıldönümünü kutlayan, 61 yıllık deneyimi olan Kübalı Kadınlar Federasyonu olarak örgütlerimiz arasında karşılıklı bilgi ve deneyim alışverişi isteğimizi de belirtmek isteriz.

Kübalı Kadınlar Federasyonu'nda örgütlü dört milyonu aşkın kadını temsilen, Türkiye Kadın Dayanışma Komiteleri'nin her bir üyesini en içten duygularımızla selamlıyor, en yüksek sevgi ve saygılarımızı iletiyoruz.

Kübalı Kadınlar Federasyonu

24 Ağustos, Havana

ULUSLARARASI DEMOKRATİK KADIN FEDERASYONU (WIDF) VE AKDENİZ'İN KADINLARI (AWFR)

Emekçi kadınların ve halkın en savunmasız kesimlerinin haklarını gasp eden kapitalist-ataerkil iktidara karşı hakları için savaşılan cesur Türkiye kadınlarının 28-29 Ağustos'ta yapılacak Kadın Dayanışma Komiteleri 1. Kurultayını derin dayanışma duyguları ile selamlıyoruz.

Çalışmalarınızı çok yakından takip ediyoruz ve İtalyan kadınlarını bilgilendirebilmemiz için bizi sürekli bilgilendirdiğiniz için teşekkür ederiz. Aynı amaçlar için savaşıyoruz. Aynı özgürlük, eşitlik ve adalet hedefleri, bizii, kadınlara yönelik her türlü sömürü ve şiddete, militarizme ve yıkımın nedeni olan, kaynakların ve özellikle de kadınların hayatların çalınmasına neden olan savaşlara karşı mücadelede birleştiriyor.

Sizleri, 25 Eylül'de Roma'da, İtalyan ve AB iktidarlarının halk ve kadın karşıtı politikalarına karşı sesimizi daha net ve güçlü olarak duyurmak için kadın hareketi ve örgütlerini bir araya getirecek bir eylem hazırlığında olduğumuza dair bilgilendirmek isterim.

Sessiz kalırsak hak ettiğimizi alamayız!

Lütfen dayanışma içinde, en derin sevgilerimizi ve kurultayınız için en içten başarı dileklerimizi kabul edin.

Ada Donno AWMR (Akdeniz'in Kadınları) İtalya Başkanı
Uluslararası Demokratik Kadın Federasyonu Başkan Yardımcısı
28 Ağustos 2021

KADIN DAYANIŞMA KOMİTELERİ 1. KURULTAYI

SONUÇ BİLDİRGESİ

Dayanışma ve mücadeleyle dolu bir yılı geride bırakan Kadın Dayanışma Komitelerinin 1. Kurultayını tamamlamış bulunuyoruz. Kurultayda Kadın Dayanışma Komitelerinin kurulduğu ilk günden bugüne kat etmiş olduğu yolu, bu süreçte edindikleri deneyimleri, emekçi kadınların örgütlülüğünde aldıkları önemli rolü değerlendirdik. KDK'nin geleceğe yönelik planlarını, iddialarını ve bunları gerçekleştirmeye yönelik geliştirilecek yeni araçları belirledik. Kadın Dayanışma Komitelerinin bu ilk kurultayında vardığımız sonuçlar şöyledir:

- » Kadın Dayanışma Komiteleri, bir yıl önce kadınlara dönük her türlü baskı, ayrımcılık, sömürü ve şiddete karşı dayanışma ve mücadeleyi yükseltmek hedefiyle yola çıkmıştı. Bugün sayısı yetmiş aşan Kadın Dayanışma Komiteleri kentlerde, mahallelerde, işyerlerinde ve üniversitelerde kurduğu dayanışma ağlarıyla düzenin yalnızlaştırdığı ve bir kenara sıkıştırdığı kadınları yan yana getiriyor. Bu yanyana geliş bugün insanlık için oldukça elzem olan dayanışmayı büyüttüğü gibi kadının kurtuluşu yolunda verdiğimiz mücadeleyi de güçlendiriyor. Kurultayımızda önümüzdeki dönem kadın dayanışma komitelerimizin çok daha yaygın ve etkili hale gelmesine yönelik açık bir kararlılık sergilenmiştir. Buradan ilan ediyoruz ki 2021 yılı bitmeden Kadın Dayanışma Komiteleri'nin sayısı yüzü aşacak ve kadınların eşitlik ve özgürlük mücadelesi ülkemizin her yerine taşınacaktır.
- » Bugüne kadar biriktirdiğimiz deneyim özellikle yoksul emekçi mahallelerinde Kadın Dayanışma Komiteleri'nin gerçek bir karşılığı olduğunu göstermiştir. Pandemi boyunca yoksulluk, işsizlik ve hayat pahalılığına karşı kurduğumuz dayanışma ağları, ağırlaşan bakım yükünü paylaşmak için açtığımız çocuk atölyeleri ve etütler, kadın emeğinin sömürsü, kadına yönelik şiddet ve kadın sağlığı gibi konularda düzenlediğimiz etkinlikler sayesinde KDK'nin yolu pek çok emekçi kadınla kesişmiştir. Bununla birlikte KDK'nin artan etkinliği ile kadının kurtuluşu mücadelesinin mahallelerden işyerlerine doğru yayılması ve işçi sınıfının mücadelesiyle birlikte örülmesi mümkündür. Önümüzdeki dönemde örgütlediğimiz dayanışmayı işyerlerine taşımak ve büyük bir enerji ile çoğaltmak KDK'nin en önemli görevlerindendir.
- » Kadınlar üzerindeki baskı ve şiddetin en çok açığa çıktığı yerlerden biri de işyerleridir. Kadın emeği sadece düşük ücretler ve uzun çalışma saatleri ile değil, mobbing, tehdit ve şiddet yoluyla da sömürülmektedir. Pandemi döneminde yaşamın diğer alanlarında olduğu gibi işyerlerinde de kadınlar baskı ve eşitsizlikten daha fazla etkilenmiş, ilk işten çıkarılanlar ve yoksullaşanlar olmuşlardır. Kurultayımız, kadın emeğinin yoğun olduğu işyeri ve sektörlerde, KDK'ni birlik ve dayanışmanın simgesi haline getirme kararlılığını ortaya koymuştur. Güvenceli çalışmak ve eşit işe eşit ücret almak hakkımızdır, gasp edilen kreş hakkımıza, doğum ve süt izinlerimize, örgütlenme hakkımıza sahip çıkmak ise sorumluluğumuz. Kurultayda özellikle bu hedefe odaklanan bir çalışma grubu kurulmuştur.
- » AKP iktidarı, toplumsal muhalefetin kendisini duraklattığı kimi anlar dışında toplumsal yaşamın her alanında gericiliği beslemiştir. Düzen muhalefeti ise sandık hesapları uğruna laiklikten çoktan vazgeçerek çoğu zaman iktidarla gericilik yanına girmiştir. Ancak laikliğin kadınlar için yaşamsaldır. Toplumsal yaşamda dinin belirleyiciliğini güçlendiren ne varsa ortadan kaldırılmalıdır. Kadın Dayanışma Komiteleri, daha önce açıklamış olduğu "Eşitlik ve Özgürlük için Kadınların Kararları"nda belirttiği gibi imam hatipler, tarikat ve cemaatler kapatılncaya, gericiliği besleyen aşiretlerin etkisi yok edilinceye kadar gericilikle mücadelesinden vazgeçmeyecektir.
- » Kadına yönelik şiddet ve baskı gericiliğin etkisiyle giderek artmakta ve eşitsizlikler giderek derinleşmektedir. Siyasi iktidar, kadınlara yönelik şiddete karşı gerekli yasal düzenlemeleri yapmadığı gibi bizzat söylemleri ve icraatları ile şiddetin tetikleyicisidir. İstanbul Sözleşmesi'nin feshi bu saldırıların son örneğidir. Kadın Dayanışma Komiteleri için İstanbul Sözleşmesi açık ki kadınların kazanımıdır. Bununla birlikte kadının yaşam hakkının biricik siyasal zemini olarak ele alınmasındaki sınırlayıcı siyasallığı aşmayı hedefler. Sözleşmenin feshine karşı yürütülen mücadelenin bir parçası olmak, ufkunu yükseltmek ve şiddete maruz kalan kadınlarla dayanışmak ise öncelikli görevlerimizdendir. Bu doğrultuda bölge bazlı çalışması planlanan bir hukuk dayanışma ağı oluşturulmuştur. Kadın Dayanışma Komiteleri şiddet mağduru kadınlarla dayanışmayı sürdürürken gericiliğin şiddeti meşrulaştıran saldırılarına karşı mücadele etmekten geri durmayacaktır.
- » Ülkemizde gericiliğin en görünür olduğu yerlerden biri üniversitelerdir. Kadın Dayanışma Komiteleri kampüslerde gündelik yaşamda ve doğrudan akademide ideolojik olarak maruz kaldıkları gericiliğe karşı mücadele etmektedir. Kurultayımızda bu mücadelenin daha da güçlenmesi için yeni yöntem ve araçların geliştirilmesine karar verilmiş, üniversitelerde komitelerimizin örgütlülüğünü arttırmak hedeflenmiştir.
- » Sermaye sınıfı ve uluslararası tekeller, bölgesel çıkarları için dünyanın pek çok yerinde ülkelerin iç siyasetine müdahale etmekte, savaşçı ve cihatçı çeteleri beslemektedir. Halklar ülkelerini terk etmek zorun-

da kalmakta ve bu zorunlu göçten en çok kadınlar ve çocuklar etkilenmektedir. Önce kendi ülkelerinde, sonra göç yolunda ve göç ettikleri ülkelerde türlü zorbalıklara ve ağır şiddete maruz kalan göçmen kadınlar çok düşük ücretlere güvencesiz olarak çalıştırılmaktadır. Göçmenler kadınıyla erkeğiyle işçi sınıfının bir parçasıdır. Kadın Dayanışma Komiteleri mahallelerimizde, işyerlerimizde, okullarımızda karşılaştığımız göçmen kadınları dayanışma ve mücadelenin parçası haline getirmek için elinden geleni yapacaktır.

- » Pandemi, ev işleri ve aile üyelerinin bakım yükünü her zamankinden daha fazla kadınların omuzlarına yüklemiştir. Öte yandan kapitalizm eğitimden sağlığa, kreşlerden huzurevlerine her alanda verilen kamusal bakım hizmetinden çekilmiş ve bu hizmeti bir meta haline getirmiştir. Oysa bakım ne kadının üstüne atılacak bir yük, ne de piyasaya terkedilebilecek bir hizmettir. Kadın Dayanışma Komiteleri bugün bakım yükünü tek başına omuzlamak zorunda kalan kadınlarla çeşitli araçlarla dayanışmayı sürdüreceği gibi bakımın toplumsal yaşamın gelişmesi için kolektif olarak sahiplenilen bir etkinlik haline gelmesi için mücadele edecektir.
- » Pandemi döneminde okulları bir türlü açılmaması eğitim alanında telafisi imkansız eşitsizlikler yaratmıştır. Bu eşitsizlikler parası olanların özel derslerle telafi ettiği, parası olmayanların ise yoksulluk ve yoksunluklar nedeniyle okuldan kopmasından ibaret değildir. Ülkemizde binlerce kız çocuğu okuldan koparılmış ve hatta zorla evlendirilmiştir. En temel hizmetlerden biri olan eğitimin sürmesini bile sağlayamayan kapitalizm uzaktan eğitim adı altında eğitim sorumluluğunu doğrudan ailelere en çok da annelere yüklemiştir. Kadın Dayanışma Komiteleri yeni okul dönemi başlarken şunu kararlılıkla söylemektedir: Yüzyüze eğitim kesintiye uğratılamaz, okullar pandemi bahanesi ile kapatılamaz.
- » Günümüzde kurlsız, güvencesiz ve uzun saatler çalışmak bir kural haline gelmiştir. En çok kadınları etkileyen bu durum kamusal hizmetlerin piyasalaştırılması ile birlikte emekçilerin bedensel ve zihinsel sağlıklarının bozulmasına, intiharların artmasına ve bebek ölümlerinde yüzyıl sonra yeniden artmaya neden olmuştur. Kadın Dayanışma Komiteleri geçtiğimiz yıl içinde emekçi kadınlarla farklı alanlardan uzmanların bulunduğu pek çok toplantı düzenlemiş, sağlık hakkı kapsamında ücretsiz HPV aşısı talebiyle çalışmalar yapmış ve sağlık taramaları organize etmiştir. Kurultayımız kadın sağlığının korunması ve ücretsiz sağlık hakkı mücadelesinin güçlendirilmesi görevini üstlenmiştir.
- » Emekçi kadınların tek başına üstlenmek zorunda kaldıkları güncel sorunlarına müdahale etmek ve onlarla dayanışma içinde olmak KDK'lerin en önemli işlevlerinden biri olmakla birlikte, KDK'nin görev ve sorumluluğu dayanışmadan ibaret olamaz. Kadın Dayanışma Komiteleri, kadınların güncel sorunlarına müdahale ve dayanışmayı, onların maruz kaldığı eşitsizliklerin temel nedeni olan kapitalist düzene karşı yürütülecek mücadelenin ayrılmaz bir parçası olarak görmektedir. Kadın Dayanışma Komiteleri, tüm eylem ve etkinliklerini bu temel hedef doğrultusunda sürdürmeye devam edecektir. Bugün direnmekten, dayanışma içinde olmaktan vazgeçmeyeceğimizi ancak çok daha fazlasını istediğimizi de göstermek için buradayız. Kadınların dayanışma ve mücadelesi, tek bir kadının daha şiddet görmediği, baskı altında yaşamadığı, öldürülmediği, sömürülmediği bir düzeni kurana dek yolundan dönmeyecek. O gün gelene dek, Kadın Dayanışma Komiteleri, her kadının ulaşabileceği yakınlıkta, Türkiye'nin her şehrinde, semtinde ve hatta mahallesinde var olacak!
- » İlk kurultayımızı mücadele azmi ve inadıyla tamamladığımız bugün, dünyanın çok farklı yerlerinde olsak da aynı sorunlara karşı mücadele ettiğimiz tüm kadınları selamlıyoruz. Patron zorbalığına karşı hak mücadelesi veren kadınlar, Afganistan'da Taliban karanlığına karşı mücadele eden kadınlar, kürtaj hakkı için mücadele eden kadınlar, eğitim hakkı için savaşılan kadınlar... Hepinize selam olsun! Biliyoruz ki aydınlık ve eşit bir dünya kadınlarla gelecek.

AYDINLIK VE EŞİT BİR DÜNYA
KADINLARLA GELECEK.

